

Polgári Jogi Tagozat
Jelige: „*Made in China*”

IPARJOGVÉDELEM KÍNÁBAN
Lehetőségek és Nehézségek az Árujelzők Oltalmával
Kapcsolatban
Tudományos Diákköri Dolgozat

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés	5
2.	Szellemi tulajdon Kínában.....	6
2.1.	A kulturális idegenség problémája	6
2.1.1.	A nyugati fejlődés a szellemi tulajdonjog születése előtt	6
2.1.2.	A kínai fejlődés a szellemi tulajdonjog átvétele előtt	7
2.1.2.1.	Konfucianizmus	7
2.1.2.2.	Legizmus	8
2.1.2.3.	Taoizmus	9
2.1.2.4.	Buddhizmus.....	9
2.1.2.5.	A privilégiumrendszerek kialakulása.....	9
2.1.3.	A nyugati szellemi tulajdonjogot alakító eszmék.....	10
2.1.4.	A szellemi tulajdonjog recepciójának nehézségei Kínában	10
2.2.	A jogérvényesítés nehézségei	12
3.	Védjegyek	14
3.1.	Nemzetközi háttér	14
3.1.1.	A Párizsi Uniós Egyezmény.....	14
3.1.2.	A Madridi Rendszer.....	16
3.1.3.	TRIPS.....	17
3.1.4.	Nizzai Megállapodás.....	17
3.1.5.	Védjegyjogi Szerződés.....	18
3.1.6.	Szingapúri Védjegyjogi Szerződés	18
3.2.	Kína belső szabályozása	18
3.3.	A védjegyoltalom kiemelt problémái	19
3.3.1.	Az írásjelek buktatói	19
3.3.2.	A rosszhiszemű védjegybejelentések.....	20
3.3.2.1.	A szerződő fél védjegyének lajstromozása a gyártó által	20

3.3.2.2. A védjegy „squatting”	20
3.3.3. A Nizzai osztályozás és a kínai alosztályok	21
3.4. A 2013. évi Védjegy törvény pozitív változásai, megoldásai a problémákra	21
3.4.1. Nem lajstromozott védjegyek védelme	24
3.4.2. Hangvédjegyek elismerése	27
3.4.3. Eljárási határidők	27
3.4.4. Több áruosztályra vonatkozó védjegyek bejelentése	28
3.4.5. CTMO indokolási és módosítási kérelem	29
3.4.6. Felszólalás szabályozása	29
3.4.7. További módosítások	31
3.4.7.1. Védjegyügynökségek új kötelezettségei	31
3.4.7.2. Közismert védjegyek védelme	32
3.4.7.3. A használat fogalma	32
3.4.7.4. A megújítási kérelem korábbi benyújtása	32
3.4.7.5. Érvénytelenítés és Törlés	33
3.4.7.6. Védjegybitorlás	33
4. Földrajzi árujelzők	34
4.1. Nemzetközi szerződések	34
4.1.1. Párizsi Unió Egyezmény	35
4.1.2. Madridi Rendszer	35
4.1.3. TRIPS	35
4.1.4. Nemzetközi szerződések Kína részvétele nélkül	36
4.2. A nemzeti szabályozás rendszere	37
4.2.1. 2013. évi Védjegy törvény	38
4.2.2. Az eredet-megjelöléssel ellátott termékek védelméről szóló határozat	40
4.2.3. A mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet	41

5.	Konklúzió.....	43
6.	Irodalomjegyzék.....	45

1. BEVEZETÉS

Az iparjogvédelem helyzete a Kínai Népköztársaságban olyan téma, amely távolinak tűnik, de a XXI. századi nemzetközi kereskedelemnek köszönhetően közvetlen hatással van a magyar társaságokra és gazdasági életre is. A jogsértések elképesztő méretű előfordulása az egész világon foglalkoztatja a gazdaság és a politikai élet szereplőit, és felveti a kérdést, hogy a problémák vajon mennyiben származnak a szabályozás hiányosságaiból. A téma összetettsége és terjedelme miatt dolgozatomat egy magyarországi vállalatnak a kínai piacra történő belépése esetén felmerülő legégetőbb kérdésére, az árujelzők oltalmának megszerzésére szűkítem.

A kínai iparjogvédelem jelenlegi helyzetének vizsgálata során nem lehet eltekinteni a szellemi tulajdon, a kizárólagos jogosultságok elismerésének történelmi hiányától, és a kulturális idegenség által okozott problémáktól. A szabályozásban azonban folyamatos és gyors fejlődés figyelhető meg. Dolgozatom központi témája pedig éppen az a kérdés, hogy hol tart most ez a fejlődés, és melyek a jövőbeli várható irányai. Célom a figyelemfelhívás egyrészt a kínai piacra belépő gazdasági társaságoknak a kulturális különbségekből és a jogi szabályozás hibáiból eredő nehézségeire, másrészt a kínai jogfejlődésben rejlő jelen- és jövőbeli lehetőségekre, és mindezek gazdasági jelentőségére.

Ennek megfelelően mind a védjegyek, mind a földrajzi árujelzők tekintetében az egyes intézményekre vonatkozó nemzeti szabályozást, a nemzetközi egyezményeket és a gyakorlati megvalósulást a kínai jellegzetességekre, problémákra, hiányosságokra figyelemmel elemzem. Az alábbiakban először általános betekintést fogok nyújtani a szellemi tulajdonjog és a kínai kultúra találkozásába, majd a védjegyoltalom megszerzésének és a földrajzi árujelzők védelmének lehetőségeivel és nehézségeivel fogok foglalkozni.

2. SZELLEMI TULAJDON KÍNÁBAN

A kínai szellemi tulajdon jog védelem problémáinak mértéke és okainak kérdése megosztja a témával foglalkozó tudósokat, a létezésüket azonban egyik oldal se tagadja. A problémák gyökereként két érvcsoportot tudok megnevezni: az első a – kizárólag a szellemi tulajdonjogra vonatkozó – történeti gyökerű, kulturális elutasítás, míg a második a – jogérvényesítés általános akadályaként jelentkező – igazságszolgáltatási és közigazgatási strukturális problémák. Az előbbi érvcsoport alatt azt értem, hogy egy olyan nyugati jogintézményről van szó, amelynek eszmei alapjai teljességgel hiányoztak, mikor a szabályozást kereskedelmi partnerei a XX. században ráerőltették Kínára, amelynek tényleges integrálódása alig 36 éve kezdődött el. Ezt alátámasztandó az alábbiakban a nyugati és a kínai szellemi tulajdon jog kialakulásának körülményeit, a formáló eszméket és érdekeket igyekszem majd párhuzamosan bemutatni. A strukturális problémák pedig többek között a kommunista államberendezkedés és a kapitalista jellegű gazdaság együttmozgásából illetve az egységes rendszer hiányából fakadnak. Véleményem szerint a szellemi tulajdon jog védelem körülményei e két fő csoportjának ismerete szükséges, hogy az ember tisztább képet kapjon a jelenlegi kínai helyzetről és nehézségekről.

2.1. A kulturális idegenség problémája

2.1.1. A nyugati fejlődés a szellemi tulajdon jog születése előtt

A szellemi tulajdon jog nyugati fogalma az európai felvilágosodás terméke,¹ előtte ez a vagyoni, később személyiségi elemekkel feltöltődött jog nem létezett. Azonban fontosnak tartom ennek a megelőző korszaknak a bemutatását is, ugyanis inkább ez az az időszak, ahol párhuzamot lehet vonni a kínai természetes jogfejlődéssel.

A szellemi tulajdon születése előtti időszakot két nagyobb részre lehet osztani, mindkettő során a szellemi alkotásokra, mint közkincsre gondoltak, azonban míg az első – az ókortól a nyomtatás megjelenéséig tartó időszak – esetében az alkotások (az alkotások létrehozására irányuló megbízási elemtől, és az oltalmi tárgyat hordozó dolog tulajdonjától, valamint egyes iparüzési monopóliumoktól eltekintve) teljességgel jogon kívül rekedtek, a második – a XV-XVIII. századig tartó időszakban – már megjelent az a gazdasági igény a szellemi alkotások kiaknázására, és privilégiumrendszerek alakultak ki, amelyek kizárólagos jogokat biztosítottak a jogosultaknak. Ez utóbbi azonban még távol állt a mai szellemi

¹ Hesse (2002) p. 26.

tulajdontól, ugyanis nem mást, mint az uralkodó érdekét szolgálta a cenzúra iránt és jogosultjai is a kiadók (találmányok esetén az ipari szereplők) voltak az alkotók helyett.

Mindkét időszakra jellemző azonban, hogy úgy tartották, az alkotáshoz szükséges szellemi többletet a szerző a múzsáktól, istenektől (ókori görögök), Istentől (zsidó-keresztény kultúrkör), Alláhtól (Iszlám) kapta vagy egyszerűen az általános emberi értelem eredménye. Ennek megfelelően fel se merült, hogy bármilyen különleges joga állhat fenn az alkotáson, jövedelme származhat belőle, hiszen ahogy a kánonjogban is megjelent „*Scientia Donum Dei Est, Unde Vendi Non Potest.*”²

2.1.2. A kínai fejlődés a szellemi tulajdonjog átvétele előtt

Kína oldalán azonban vajon milyen folyamatok játszódtak le ekkoriban? A távol eső civilizációk ellenére egészen a XVIII. századig párhuzam vonható a nyugati és a kínai fejlődéssel kapcsolatban. Kínában ugyanis a kezdeti időktől fogva jogon kívüli szellemi alkotásokat a VII. századtól kezdve szintén a dinasztikus uralkodók ellenőrizték, cenzúrázták, különböző privilégiumrendszereket kiépítve.

Az ókori kínai politikai és jogi gondolkodást alapvetően három fő eszmerendszer formálta: a konfucianizmus, a legizmus és a taoizmus. A három fő irányzat az i.e. V. századtól i.sz. II. századig tartó Hadakozó Fejedelemségek korában jelent meg, mint a fejedelemségek társadalmainak, állam-berendezkedéseinek alapját adó versengő elméletek. Mindhárom út eltérő választ adott a kor bizonytalanságaira és a béke keresésére, de ezek egyike se vitte közelebb a kínai jogi kultúrát a szellemi alkotásokhoz fűződő alanyi jogok elismeréséhez. Ezek mellett a szellemi tulajdon fejlődése során a buddhizmus hatását sem lehet elhanyagolni, ezért erről is szólni fogok az alábbiakban.

Ez az időszak azért is bír kiemelt jelentőséggel, mert míg nyugaton a XVIII-XIX. századi polgári forradalmakkal a jogrend, az államberendezkedés szekularizálódott, Kínában ez a folyamat csak a XX. században kezdődött el, és a társadalmi rendszer alapjait nagyrészt ma is a konfucianizmus határozza meg.

2.1.2.1. Konfucianizmus

Az első és a legjelentősebb eszmerendszer a konfucianizmus, amely egészen i.e. V. századtól máig meghatározza a kínai népesség jelentős hányadának gondolkodását. A konfucianizmus legnagyobb hatása a kínai társadalom rendszerén látszik, amelynek alapját

² „A tudás ajándék Istentől, tehát nem lehet eladni” – Hesse, 2002. 28. p.

nem az egyes emberek alkotják, hanem az emberek közti kapcsolatok. Ez a fajta társadalom többre értékeli a közösségi tulajdont a magántulajdonnál, és az egyént csak annyira tekinti fontosnak, amilyen mértékben az hozzájárul a közösség egészéhez. Mindezzel egy olyan képet nyújt az egyén és társadalom kapcsolatáról, amely éles ellentétben áll a – Nyugaton a felvilágosodás nyomán kibontakozott, tulajdonosi, polgárt teremtő – egyéni jogok elsődlegességébe vetett hittel.³

A konfucianizmus gyökeresen formálta át a császárkori társadalom gondolkodását, és az oktatásban, irodalomban való jelenlétének köszönhetően az olyan fogalmak, mint plágium, szerzői jog, egészen másként fejlődtek, mint Nyugaton. A konfuciánus oktatás és irodalom nem jelölte az idézetek forrásait, még akkor sem, ha azok ritkaságnak számítottak. Inkább az olvasótól várták el, hogy képes legyen felismerni a felhasznált anyag eredetét. Ennek köszönhetően a szó szerinti másolásra nem úgy tekintettek, mint az eredeti szerző jogának megsértésére.⁴ Maga Konfuciusz is a Beszélgetések és mondások című művében elismerte, hogy „Én csak közvetítek, de nem alkotok újat. Megbízhatónak tartom és szeretem a régieket.”⁵

Továbbá a tradicionális konfuciánus nézet, amely a pozitív jogot a szokásjoghoz képest másodlagos helyre szorította, napjainkig se tűnt el teljesen. Még ma is sok kínai érzi úgy, hogy a jogot csak végső megoldásként kell alkalmazni. Sőt, az igazi konfuciánus társadalomban a pereskedés felesleges, ugyanis az egyéni vágyakat az polgárok feladják a csoport harmóniája érdekében.⁶

2.1.2.2. Legizmus

A Hadakozó fejedelemségek korszaka során a Qin-dinasztia legista reformoknak köszönhetően volt képes győzelmet aratni ellenfelei felett, és a III. században egyesíteni Kínát. A legizmus iskolája a jog uralmát hirdette, és elmélete szerint az ember alapvetően rossz, ezért erőskezü uralkodásra, szigorú szabályokra van szükség.⁷ A legista gondolkodás büntetőjogi szemlélete szintén távol tartotta a kínai jogalkotókat a szellemi tulajdon emberi jogot megtestesítő magánjogi intézményének kialakulásától.

³ Marcucci (2013) p. 1404.

⁴ Marcucci (2013) p. 1403.

⁵ Konfuciusz, VII. rész 1. bekezdés

⁶ Marcucci (2013) p. 1406.

⁷ des Forges – Qiang (2005) p. 5.

2.1.2.3. Taoizmus

A taoizmus egészen más utat keresett a Hadakozó fejedelemségek korszakának bizonytalanságai és szenvedései megoldására – az ember és a természet harmóniáját kereste. Ezt abban látta elérni, ha a természet törvényeit megismerve az ember sodródik velük, ahelyett hogy regulálni kívánná őket.⁸ Ennél fogva a taoizmus politikai megjelenése minden hatalomgyakorlással, kormányzással és kényszerrel szembe helyezkedett.⁹ A tao, amely mindennek az alapja, mindent átjár és a jogrendszer alapja is, egyfajta természetjogi univerzalitást jelenít meg. Azonban amíg a nyugati természetjogi gondolkozás az egyén jogait és kötelezettségeit alapozta meg, addig a tao a jogalkotók és az irányító hivatalnokok lehetőségeire és korlátaira összpontosított,¹⁰ anélkül, hogy a „másik oldal”, az ember jogai körülbástyázására törekedett volna. Az individuum felszabadulását pedig – többek között – a tao áramlásában való úszásban és a céltudatos cselekedetek elvetésében látta. Ezek egyike sem szolgált megfelelő alappal az egyéni alkotással járó kizárólagos jogok és a magánjogi jogérvényesítés kialakulásának.

2.1.2.4. Buddhizmus

Az ókori kínai jogot meghatározó három fő eszmerendszer mellett a szellemi tulajdonjog kapcsán meg kell említeni a Buddhizmus hatását is. Ez utóbbi ugyanis alapvetően meghatározta a kínai könyvkiadást és terjesztést a nyomtatás VIII-IX. századi megjelenésétől kezdve. A buddhizmus elvei szerint ugyanis az ember a szent szövegek másolásával és terjesztésével elnyerheti Buddha áldását.¹¹ Ezért az az elképzelés, hogy a vallási tartalmú könyvek felett valaki egyéni jogot érvényesíthet, elképzelhetetlen volt. Maga a tulajdonjog is messze állt a Buddhizmus tanításaitól, amelyek szerint az „anyagi világ nem más, mint tévedés, álm, amiből előbb vagy utóbb fel kell ébrednünk.”¹²

2.1.2.5. A privilégiumrendszerek kialakulása

Míg az előbb említett eszmerendszerek adták az alkotásokról élő kép alapját, az egységes Kínai Birodalom kialakulásával és a nyomtatás megjelenésével – a Nyugathoz hasonlóan – az könyvkiadás ellenőrzésére vonatkozó uralkodói igény is megjelent. A privilégiumok

⁸ Hitchens – Roupp (2001) p. 80.

⁹ Hansen (2014) p. 2.

¹⁰ des Forges – Qiang (2005) pp. 6-7.

¹¹ Marcucci (2013) p. 1407.

¹² Marquette (2008) p. 229.

rendszere a Tang-dinasztia IX. századi rendeletétől kezdve létezett, és a nyugati fejlődéshez hasonlóan a birodalom vezetőinek érdekeit, a cenzúrát és ellenőrzést szolgálta. „Kegy volt, amelyet a hatóságok kényük-kedvük szerint osztottak, és bármikor vissza is vonhattak. A XVIII. századra a publikálás előtti – még a privát jellegű írásra is vonatkozó – cenzúra és engedélyezés átfogó rendszere alakult ki az egész császári Kínában.”¹³

2.1.3. A nyugati szellemi tulajdonjogot alakító eszmék

A nyugati világban a XVIII. századi ipari forradalomnak köszönhetően a nyomdaipar addig elképzelhetetlen méretekre nőtt, az olvasóközönség száma robbanásszerűen emelkedett, és megjelent az alkotás, mint jövedelemforrás. A polgári forradalmak szekularizációs folyamatainak megfelelően pedig az alkotás folyamata is elvesztette vallási alapját. Az addigi privilégiumrendszer létjogosultsága alapjaiban kérdőjeleződött meg. Az olyan gondolkodók, mint John Locke, Edward Young, Denis Diderot, Gotthold Lessing vagy Johann Gottlieb Fichte az individuális természetjog talaján állva az egyéni alkotó szentségét hirdették, míg a társadalmi utilitarizmus képviselői, mint Condorcet a közérdek alapján egyfajta ösztönző erőként hozták volna létre a szerzőket megillető jogokat.¹⁴ Condorcet állítása szerint „ha az eszméket mint társadalmi kreációkat tulajdoni formaként tekintenénk, azt nem szabadna az individuális természeti jog alapján, hanem inkább egy tulajdon-alapú rendszer társadalmi hasznossága alapján tennünk.”¹⁵ A kétféle nézet közötti ellentét máig is fennáll, bár egyfajta tendencia figyelhető meg a tekintetben, hogy éppen melyik kerekedik felül.

2.1.4. A szellemi tulajdonjog recepciójának nehézségei Kínában

A XIX. században, a fent említett – Nyugaton már a XVIII. században megszűnt – privilégiumrendszer és a főként konfucianizmus által dominált társadalom találkozott a szellemi tulajdon intézményével. A hirtelen megnövekvő külföldi befektetéseket szorosan követve a XX. századra Kínában megjelent a külföldi védjegyek és kereskedelmi nevek engedély nélküli használatának gyakorlata. Ennek megfelelően a védjegyek védelme állt a középpontjában azoknak a megállapodásoknak, amely a XX. század hajnalán Kína, Nagy-Britannia, Japán, illetve az USA között születtek, és amelyek nyomán Kína kibocsátotta első

¹³ Hesse (2002) pp. 29-30.

¹⁴ Hesse (2002) pp. 31-35.

¹⁵ Hesse (2002) p. 36.

szertői jogi, szabadalmi és védjegy törvényeit 1910, 1912 és 1923-ban. A jogszabályok azonban hatástalanok voltak a jogsértések megakadályozására.¹⁶

Yu professzor szerint az első szabályozási kísérletek bukását az okozta, hogy az amerikaiak nem gondoltak bele, hogy egyáltalán mennyiben alkalmazható a saját szabályozási rendszerük Kínában, nem fordítottak figyelmet arra, hogy Kínát meggyőzzék az új jogintézmények előnyeiről, és meg se próbálták elnyerni a kínai szellemi tulajdonjogi jogosultak támogatását az új rendszerhez.¹⁷

Az 1928-as hatalomra jutását követően a Kuomintang kormány kísérletet tett egy tartós jogrendszer létrehozására, melybe beletartozott a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó szabályozás is. A Kuomintang kísérlet bukását Alford professzor két okra vezeti vissza: egyrészt különböző támadások sújtották az országot, másrészt a meghozott törvények egy olyan jogrendszert és tudatosságot feltételeztek, mely nem létezett a kora XX. századi Kínában.¹⁸

A szabályozás integrálódását pedig tovább akadályozta a kommunista hatalomátvétel. Az 1949-ben létrejött Kínai Népköztársaság a marxista modellnek megfelelően mellőzte az szellemi tulajdon védelmének egyénhez kötődő, kizárólagos jellegét. A rendszer, bár látszólag a Condorcet-i utilitarista felfogáson alapult, a gyakorlatban visszatért az állami akaratnak megfelelő privilégiumrendszerhez, amely annyit változott a császárkorhoz képest, hogy az addigi teokratikus rezsimekről a kommunista államra szállt a monopólium.¹⁹

Tényleges jogfejlődés a szellemi tulajdonjog területén csak az 1978-as „Open Door Policy” meghirdetése után kezdődhetett. Hiszen maga a magántulajdon vagy bármiféle individuális jog, csak ettől az időponttól volt képes fejlődni. Kína azóta – többek között – csatlakozott a Szellemi Tulajdon Világszervezetéhez (továbbiakban: WIPO), a Párizsi Uniós Egyezményhez (továbbiakban: PUE), majd 2001-ben elfogadták a csatlakozását a WTO-hoz. Ez idő alatt újabb és újabb szellemi tulajdonra vonatkozó törvényeket bocsátott ki, amelyekben folyamatos fejlődés figyelhető meg.

A XXI. századra a kínai társadalom sokat változott, a politikai vezetés érdekei, a gazdasági kapcsolatok, az internet, a part menti városokban élő tömegek életvitele és sok más oknak köszönhetően. Továbbá a kínai vezetők is felismerték a szellemi tulajdon gazdaságstratégiai fontosságát.²⁰ Eközben azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy társadalom

¹⁶ Marcucci (2013) p. 1410.

¹⁷ Yu (2014) p. 3.

¹⁸ Marcucci (2013) p. 1411.

¹⁹ Hesse (2002) p. 43.

²⁰ Yu (2014) p. 6.

jelentős része továbbra is vidéken, rendkívül rossz anyagi körülmények között, a konfuciánus eszméknek megfelelően él, és az elmélet elfogadása ellenére a gyakorlat még mindig távol áll a nyugati elvárásoktól. A jogintézmény idegensége, a morális alap hiánya miatt, a fejlődő területek gazdasági érdekei könnyen felülírhatják a szellemi tulajdon jogosultjait. Alford professzor szerint a jogvédelem csak névleges. Miközben Kína a jogszabályaiban biztosítja az szellemi tulajdonjogokat, a valóságban nem tudja kikényszeríteni őket.²¹

2.2. A jogérvényesítés nehézségei

A jogérvényesítés nehézségei megjelennek mind a közigazgatási hatóságok munkájában, mind a polgári jogi és a büntetőjogi igazságszolgáltatás hatékonyságában is.

Összesen hat különböző közigazgatási hatóság rendelkezik hatáskörrel a védjegyek kikényszerítésére. A centralizáció hányá pedig két problémát is felvet. Egyrészt a különböző hatóságok koordinálatlan fellépése miatt előfordulnak párhuzamos eljárások, de a másik oldalról az is lehetséges, hogy a hatóság kibújik a kötelezettsége alól. Martin K. Dimitrov professzor szerint, a feladat alól való kibújás a hatóságok engedélyező és felügyeleti tevékenysége közötti ellentétes érdekekből adódik. A kínai hatóságok különböző engedélyek megadására jogosultak a cégek számára, majd ugyanezeket a cégeket kell üldözniük, ha jogbitorlásba keverednek. Az eljárás azonban könnyen csődbe juttatja az érintett céget, ezáltal károsítva a helyi gazdaságot és megfosztva a hatóságot az engedélyből befolyó díjaktól. Dimitrov professzor szerint a hatóságok inkább szimpatizálnak a jogbitorlókkal, mint a külföldi jogosultakkal, mivel a hamisítás egy megbízható, hosszú távú jövedelmet biztosít a helyi gazdaságnak.²²

A többszörös kikényszerítés vagy éppen a feladat alóli kibújás mellett a jogosultak azzal a problémával is szembetalálkoznak, hogy mindegyik hatóság másként kezeli ugyanazt a jogsértést, ezáltal még jobban növelve a kiszámíthatatlanságát az egyébként is nehezen kiismerhető rendszernek. A problémák ellenére 2005-ben az Állami Ipari és Kereskedelmi Igazgatóság (továbbiakban: SAIC) elé harmincszor több ügy került, mint a bíróságokhoz, pedig ez utóbbiak a többletköltségek ellenére több eséllyel hoznak a jogosultakra kedvező döntést. Azonban a bírósági út is nagyon sok nehézséget tartalmaz a gyakorlatban.²³

Dimitrov professzor szerint a kínai igazságszolgáltatási rendszer pozitívumai a perek növekvő száma, a szakszerűség javulása, az egyre nagyobb bírói függetlenség és a speciális

²¹ Yu (2014) p. 6.

²² Marcucci (2013) p. 1420.

²³ Marcucci (2013) p. 1420.

szellemi tulajdonjogi bíróságok jelenléte az elsőfokú eljárásban. A rendszernek azonban számos hibája is van. Egyrészt olyan technikai akadályok, mint a világos és mindenki számára rögtön megismerhető jogszabályok hiánya, a jogászok és bírók alacsony száma – különösen a vidéki területeken – és a korrupció nagymértékű jelenléte. Másrészt a Kínai Kommunista Párt sokszor kikezdi a bírói függetlenséget, amikor biztosítja, hogy a politikailag érzékeny ügyekben a bírók a Pártnak megfelelő döntést hozzák. Harmadrészt pedig a Párt számára fenntartott párhuzamos igazságszolgáltatási rendszer létének köszönhetően a Párt tagjai gyakorlatilag törvényen felül állnak.²⁴

A jogsértések büntetőjogi vonatkozásainak kikényszerítése is sok problémába ütközik. Nagyon kevés ügy jut el a bíróságokhoz, mivel a bonyolult eljárás szerint a közigazgatási hatóságnak először a rendőrséghez kell áttennie az ügyet, aki dönt, hogy továbbküldi-e az ügyészségnek, aki dönt a vádemelésről. Különbség mutatkozik a büntetőjogi eljárások gyakoriságában a különböző területeken is. A fejlett tengerparti városok komolyan veszik a kötelezettségeiket, azonban ez sokkal kevésbé jellemző azokon a területeken, ahol a jogbitorlások jelentik a helyi kormányzat bevételeinek elsődleges forrását.²⁵

Azonban még az ezekhez a nehézkes jogérvényesítési rendszerekhez való hozzáférés is feltételezi a Kína által jelenleg biztosított valamely oltalom létét. A következő fejezetekben ezért a lehető leghatékonyabb oltalom megszerzésének lehetőségeivel fogok foglalkozni.

²⁴ Marcucci (2013) p. 1415.

²⁵ Marcucci (2013) p. 1421.

3. VÉDJEGEK

A következő fejezetekben a kínai védjegyoltalom megszerzésének kiemelt jelentőségével, a rendelkezésre álló lehetőségekkel és a felmerülő nehézségekkel fogok foglalkozni. Ehhez először felvázolom a szabályozás rendszerét a vonatkozó nemzetközi szerződésektől kezdve a kínai jogszabályok ismertetéséig. Ezután ismertetem a kínai joggyakorlatban felmerült legfontosabb problémákat, amelyekkel egy külföldi cég szembetalálkozhat: az írásjelekből adódó buktatókat, a rosszhiszemű lajstromoztatás nagymértékű jelenlétét, ezen belül a kínai gyártók védjegybejelentéseit, illetve a védjegy „squatting” jelenséget és a Nizzai Megállapodáshoz képest több alosztály jelenlétét.

Végül kitérek a 2013. évi Védjegy törvény változásaira, amelyben számos rendelkezés irányul a lajstromozási eljárás, a védjegyek oltalmának nemzetközi szttenderdekhez való közelítésére.

3.1. Nemzetközi háttér

A védjegyek oltalmával kapcsolatban Kína több nemzetközi szerződés tagja, amely segíti a magyar cégek védjegyeinek bejelentését és oltalmát. A legfontosabb ezek közül a Madridi Rendszert alkotó szerződések, amelyeknek mind Magyarország, mind Kína a tagja. A védjegyek védelme szempontjából még Kína-Magyarország vonatkozásban releváns nemzetközi szerződések a Párizsi Uniós Egyezmény, a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonatkozásairól szóló Egyezmény (továbbiakban: TRIPS Egyezmény), a Nizzai Megállapodás és Kína részéről ratifikálásra váró a Védjegyjogi Szerződés, illetve a mindkét fél részéről ratifikálásra váró Szingapúri Védjegyjogi Szerződés.

3.1.1. A Párizsi Uniós Egyezmény

Az ipari tulajdon oltalmára létesült PUE a legrégebbi nemzetközi egyezmény a szellemi tulajdon védelméről. Az ipari tulajdon fogalmát a legszélesebb értelemben használja, beleértve a szabadalmakat, védjegyeket, formatervezési mintákat, használati mintákat, szolgáltatási védjegyeket, kereskedelmi neveket, földrajzi származásra utaló jeleket és a tisztességtelen verseny elfojtását. Érdemi rendelkezései három nagy kategóriába sorolhatók: a nemzeti elbánás és az uniós elsőbbség elve, illetve a közös szabályok.²⁶

²⁶ Paris Convention, Summary (WIPO)

A nemzeti elbánás elve alapján az Egyezmény gondoskodik arról, hogy a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban minden szerződő állam ugyanolyan elbánást biztosítson a többi szerződő állam polgárai számára, mint amelyet a saját állampolgárainak.²⁷

Az Egyezmény az uniós elsőbbség elvét is kimondja a szabadalmak, használati minták, védjegyek és a formatervezési mintákkal kapcsolatban. Ennek alapján bármelyik szerződő államban tett védjegybejelentést követően meghatározott időn belül a védjegybejelentő bármelyik másik szerződő államban is bejelentést tehet. Ez utóbbi védjegybejelentést pedig így fogják tekinteni, mint ha azon a napon történt volna, mint az eredeti bejelentés. Ennek köszönhetően azok a bejelentőknek, akik több országban is oltalmat kívánnak szerezni, nem szükséges egyszerre benyújtaniuk a kérelmeiket, hanem 6 hónap áll a rendelkezésükre, hogy eldöntsék, mely országokban kívánnak bejelentést tenni, és ennek megfelelő gondossággal előkészítsék a védjegybejelentésüket.²⁸ Ez Kína szempontjából különösen fontos, hiszen egy nem megfelelő körültekintéssel történő védjegylajstromozás után a jogi védelmen maradó hézagokat pillanatok alatt kihasználják a gyakorlott jogsértők.

Az Egyezmény néhány közös szabályt is lefektet, amelyet a Szerződő felek kötelesek követni. Az oltalmak függetlenségének elve alapján egy szerződő állam polgára által tett védjegybejelentést nem lehet azon az alapon elutasítani, hogy a bejelentés, a lajstromozás vagy a megújítás nem jött létre a származási országában. Bármelyik szerződő államban – beleértve a származási országot is – történő lajstromozás ugyanis független a többi szerződő államban történő lajstromozási lehetőségektől. A másik oldalról azonban, ha egy védjegyet sikeresen lajstromoztak a származási országában, akkor a jogosult kívánságára a többi szerződő államban is el kell fogadni a bejelentést és lajstromozni a védjegyet az eredeti formájában. A szabály alól kivétel akkor tehető, ha harmadik fél jogát sértené, vagy ha a védjegy megkülönböztető jellegének hiánya, közrendbe vagy közérkölcsebe ütközése, illetve megtévesztésre alkalmasságának esete áll fenn.²⁹

Továbbá rendelkezik a használat hiánya miatti oltalom megszüntetéséről, a közismert védjegyek oltalmáról az unió területén, a címerek, állami jelképek és hivatalos jelzések jogosulatlan használatának tilalmáról és az együttes védjegyek oltalmának egyes szabályairól.³⁰

²⁷ Párizsi Uniós Egyezmény 2. Cikk

²⁸ Párizsi Uniós Egyezmény 4. Cikk

²⁹ Párizsi Uniós Egyezmény 6. Cikk

³⁰ Paris Convention, Summary (WIPO)

A Párizsi Uniós Egyezményt 1983-ban kötötték meg, majd felülvizsgálták 1900-ban Brüsszelben, 1911-ben Washingtonban, 1925-ben Hágában, 1934-ben Londonban, 1958-ban Lisszabonban, 1967-ben Stockholmban, és módosították 1979-ben.³¹

A Párizsi Uniós Egyezménynek Kína 1985 márciusa óta, míg Magyarország 1909 januárjától tagja.³²

3.1.2. A Madridi Rendszer

A Madridi Megállapodás és Jegyzőkönyv alkotja a “Madridi Rendszert” és biztosítja a védjegyek nemzetközi regisztrációját. A védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodást 1891-ben kötötték, felülvizsgálták 1900-ban Brüsszelben, 1911-ben Washingtonban, 1925-ben Hágában, 1934-ben Londonban, 1957-ben Nizzában, 1967-ben Stockholmban és módosították 1979-ben. A védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó 1989. évi Jegyzőkönyv pedig 1995-ben lépett hatályba. Ez utóbbi célja, hogy a Madridi rendszert rugalmasabbá és összeegyeztethetőbbé tegye azoknak az országoknak vagy államközi szervezeteknek a szabályozásával, amelyek még nem csatlakoztak a Megállapodáshoz. A Madridi Rendszert a WIPO Nemzetközi Irodája igazgatja, amely feladat a nemzetközi jegyzék vezetéséből és WIPO nemzetközi védjegyekről szóló hivatalos lapjának kiadásából áll.³³

A rendszer lehetővé teszi, hogy a védjegyjogosult a nemzeti oltalom megszerzése után egyetlen bejelentéssel oltalmat szerezzen bármely államban, amely a megállapodást aláírta.³⁴

Kína 1989-ben csatlakozott a Madridi Megállapodáshoz³⁵ 1995-ben a Jegyzőkönyvhöz,³⁶ míg Magyarország 1909-ben a Megállapodáshoz³⁷ és 1997-ben ratifikálta a Jegyzőkönyvet.³⁸ Ennek köszönhetően Kínában a legegyszerűbben a Madridi Rendszeren keresztül érdemes a védjegybejelentést tenni. Azonban még ebben az egyszerűsített eljárásban is előfordulnak olyan specifikus kínára vonatkozó kérdések, amelyekre, majd a gyakori problémáknál ki fogok térni.

³¹ Párizsi Uniós Egyezmény

³² Paris Convention, Contracting Parties/Signatories (WIPO)

³³ Madrid Agreement, Summary (WIPO)

³⁴ A Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv (SZTNH)

³⁵ Madrid Agreement, Contracting Parties (WIPO)

³⁶ Madrid Protocol, Contracting Parties (WIPO)

³⁷ Madrid Agreement, Contracting Parties (WIPO)

³⁸ Madrid Agreement, Contracting Parties (WIPO)

3.1.3. TRIPS

Az 1994-ben megkötött, a WTO megállapodás mellékletét képező, a Szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás a WTO tagjai számára írja elő a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó megfelelő szabályok alkalmazását azon alapvető kötelezettségek alapján, amelyeket a WIPO fektetett le különböző egyezményekben.³⁹ A Védjegyekkel kapcsolatban a Megállapodás meghatározza az oltalomban részesíthető megjelölések fajtáit, biztosítja a szolgáltatási védjegyek oltalmát, megállapítja a védjegytulajdonosok minimum jogait, további védelmet biztosít a közismert védjegyek számára, meghatározza az alapvető szabályokat a szellemi tulajdon érvényességével, hatályával és használatával kapcsolatban és pontosítja az alkalmazás eljárási szabályait.

A TRIPS Egyezmény Kínában 2001 óta, Magyarország vonatkozásában 1995 óta van hatályban, és az 1998. évi IX. törvény hirdette ki.⁴⁰

3.1.4. Nizzai Megállapodás

A gyári vagy kereskedelmi védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó Nizzai Megállapodást a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások osztályozására az 1957. június 15-i nizzai diplomáciai konferencián hozták létre. A Megállapodást 1967-ben Stockholmban és 1977-ben Genfben felülvizsgálták. A Megállapodás módosítására 1979-ben került sor.⁴¹

A szerződő államok védjegyhatóságainak minden egyes védjegy lajstromozásával kapcsolatban a hivatalos dokumentumokon és kiadványokon fel kell tüntetniük a termékek vagy szolgáltatások Megállapodás szerinti osztályszámát, amelyek vonatkozásában a védjegy-lajstromozás történt. A Megállapodás egy listát tartalmaz az osztályokról – összesen 34 darab a termékekre és 11 a szolgáltatásokra – és egy alfabetikus listát a termékekről és szolgáltatásokról, amely a lista elemeit az áruosztályokhoz rendeli.⁴² A Kínai szabályozás egyik jellegzetessége, hogy ezeken az osztályokon felül további alosztályokat ismer. Az ebből eredő esetleges problémákat alább fogom elemezni.

A Nizzai Megállapodás Kínában 1994-től, míg Magyarország vonatkozásában 1967-től hatályos⁴³ és az 1983/1. Nemzetközi Szerződés hirdette ki.

³⁹ A szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos vonatkozások (EU, 2011)

⁴⁰ TRIPS Agreement, Contracting Parties/Signatories (WIPO)

⁴¹ Védjegy osztályozás (SZTNH)

⁴² Nice Agreement, Summary (WIPO)

⁴³ Nice Agreement, Contracting Parties (WIPO)

3.1.5. Védjegyjogi Szerződés

A Védjegyjogi Szerződés célja, hogy standardizálja és közelítse a nemzeti és regionális védjegy lajstromozási eljárásokat.⁴⁴ A Szerződést 1994-ben kötötték és Kína és Magyarország is aláírta. Magyarországon az 1999. évi LXXXII. törvény hirdette ki,⁴⁵ Kína azonban azóta se ratifikálta.⁴⁶

3.1.6. Szingapúri Védjegyjogi Szerződés

A Szingapúri Védjegyjogi Szerződés célja egy modern és dinamikus nemzetközi keretrendszer létrehozása a védjegy lajstromozási eljárások harmonizálására.⁴⁷ A Szerződést 2006-ban kötötték, Kína és Magyarország is aláírta, azonban még egyikük sem ratifikálta.⁴⁸

3.2. Kína belső szabályozása

Kína jelenleg hatályos védjegy törvénye a Kínai Népköztársaság Védjegy törvénye (az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottságának a Kínai Népköztársaság Védjegy törvényére vonatkozó módosításokról hozott 2013. augusztus 30-i döntésének megfelelően módosított változat), amely 2014. május 1-jén lépett hatályba. A 2013. évi Védjegy törvénynek megfelelően az Országos Népi Gyűlés 2014. április 14-én kibocsátotta a Védjegy törvényhez kapcsolódó Végrehajtási Rendelet módosítását is.⁴⁹ Ezekon kívül szubszidiárius jogszabályként alkalmazni kell többek között Kína polgári törvénykönyvét, büntető törvénykönyvét, a tisztességtelen verseny tilalmáról szóló törvényt, a közigazgatási eljárásjogi törvényt és a polgári eljárásjogi törvényt is.

Az új, 2013. évi Védjegy törvény létrejöttét a kínai gazdaság robbanásszerű fejlődését követő szabályozás előzte meg. Az első 1923-as védjegy törvény még egyértelműen külső – amerikai – nyomásra született meg. A második 1982-es törvényt Kína WIPO csatlakozása után hozták, ez a jogszabály is azonban még nagyon alacsony szintű védelmet biztosított.⁵⁰ A hiányosságok rendkívül érzékenyen érintették az amerikai vállalatokat, ezért az USA a 80-as évek végén, 90-es évek elején többször is gazdasági szankciókkal, kereskedelmi háborúkkal, a „most-favoured-nation” státusának meg nem újításával és Kína WTO csatlakozása elleni

⁴⁴ TLT, Summary (WIPO)

⁴⁵ Védjegy (SZTNH)

⁴⁶ TLT, Contracting Parties (WIPO)

⁴⁷ Singapore Treaty, Summary (WIPO)

⁴⁸ Singapore Treaty, Contracting Parties (WIPO)

⁴⁹ China Revises (CMS, China)

⁵⁰ Yu (2014) p. 4.

tiltakozással sújtotta az országot. Az 1993-as védjegy törvény módosítása ennek megfelelően ismét külső nyomásra született meg.⁵¹

A 90-es évek közepétől Kína több új, szellemi tulajdonnal foglalkozó rendelkezést bocsátott ki, illetve különböző nemzetközi egyezményekhez csatlakozott. Amikor több mint 15 évnyi tárgyalás után 2001 novemberében a WTO tagországok elfogadták a csatlakozási kérelmét, Kína még 2001-ben kibocsátotta az ennek megfelelően módosított védjegy törvényét, amely egészen 2014 májusáig hatályos volt.⁵²

2002-2009-ig óriási fejlődés volt megfigyelhető a bírók és a Kínai Védjegy hivatal (továbbiakban: CTMO) vizsgálóbiztosainak gyakorlatában, felfogásában és a bírósági ítéletek minőségében, és ennek megfelelően az újabb védjegy törvény iránti igény is felmerült. Végül négy éven át tartó egyeztetések után 2013. augusztus 30-án az Országos Népi Gyűlés kihirdette a 2013. évi Védjegy törvényt.⁵³

3.3. A védjegy oltalom kiemelt problémái

A kínai védjegy oltalommal kapcsolatban a legnagyobb kihívást az országra jellemző, az alábbiakban kifejtett problémák jelentik. Ezek azok a speciális kínai jelenségek, amelyek a piaci szereplők legnagyobb körültekintését igénylik.

3.3.1. Az írásjelek buktatói

A jogszabályok hallgatnak róla, de a külföldi védjegy tulajdonosoknak erősen ajánlott a védjegyük kínai verzióját is lajstromoztatni. Ennek hiányában ugyanis lehetséges, hogy valaki más lajstromoztatja a védjegy kínai fordítását vagy átírását. Ez történt a Pfizerrel is, amikor egy 11 éven át tartó védjegy, szabadalom és háromdimenziós védjegy jogvitába keveredett a Viagra brandjével kapcsolatban, mivel elfelejtette a gyógyszer kínai nevét lajstromoztatni, mielőtt a terméket 2000-ben bevezette a kínai piacra. Megnyerte a szabadalmi jogvitát és a térbeli védjegypert, de a szóvédjeggyel kapcsolatosat elvesztette, mivel nem tudott elegendő bizonyítékot nyújtani arra vonatkozóan, hogy a kínai fogyasztók körében a termék közismert lett volna.⁵⁴

A problémára azonban hazai példa is létezik. Bár a Tokaj Kereskedőház Zrt. a védjegyének képét lajstromoztatta, a „tokaji” és „Tokaj” szavak latin betűs és kínai írásjelekkel írt

⁵¹ Yu (2014) p. 4.

⁵² Yu (2014) pp. 5-6.

⁵³ Kossof (2014) p. 868.

⁵⁴ Brown (CNN, 2014)

változatai is kínai tulajdonban vannak.⁵⁵ Semelyik érdekelt borászat nem kívánt azonban jogi lépéseket tenni eddig a félrevezető védjegyek használata ellen.

A problémával a kínai szabályozás egyelőre nem foglalkozik. A külföldi vállalatok azonban a problémát megelőzhetik, ha nem feledkeznek meg a védjegyük kínai megfelelőjének a lajstromoztatásáról.

3.3.2. A rosszhiszemű védjegybejelentések

3.3.2.1. A szerződő fél védjegyének lajstromozása a gyártó által

Több külföldi cég hűz hasznát Kína olcsó munkaerejéből, az ebből adódó költségcsökkenés azonban gyorsan elveszhet, ha a kínai termelés önállósítja magát. Sokszor előfordul, hogy a gyártásra szerződött fél bejelenti a megrendelője védjegyét, és az addig csak export céljára gyártott termékek kivitelét blokkolja, hiszen ekkor már a termék kivitele, árusítása védjegybitorlásnak minősül.⁵⁶ A rosszhiszemű védjegybejelentés ellen természetesen lehetséges a fellépés a Védjegy törvény – PUE elvárásoknak megfelelő – szabályai alapján, de számos kellemetlenséget előz meg az a vállalat, aki előre intézkedik a védjegy védelméről abban az esetben is, ha a kínai piacra nem kíván belépni, csak a gyártás történik ott.

3.3.2.2. A védjegy „squatting”

A védjegy „squatters”-ként ismert személyek már régóta okoznak komoly problémákat a külföldi vállalatoknak, amikor be akarnak lépni a kínai piacra. A squatterek célpontjai az értékes külföldi védjegyek, amelyeket jogos tulajdonosuk helyett lajstromoztatnak Kínában.⁵⁷ Így a külföldi vállalatnak nem marad más választása, mint kétes kimenetelű jogvitába keveredni a védjegy squatterrel, új brandet építeni a termékének vagy hatalmas összegekért visszavásárolni a védjegyét. Ez utóbbi lehetőségre külön honlap is létezik,⁵⁸ az ún. "trade mark supermarket", amely legálisan, állami jóváhagyással működik.⁵⁹

A kínai borpiac eddigi legnagyobb védjegyjogi perének kapcsán a francia borászat, a Castel Frères, kénytelen volt teljes egészében új brandet építeni a borainak Kínában. A kínai védjegy tulajdonossal, Li Daozhival szembeni pereskedést ugyanis 2005 óta még mindig nem

⁵⁵ Trademark Office of SAIC, keresés: 托卡伊, Tokaj (2014)

⁵⁶ Harris (China Law Blog, 2014)

⁵⁷ Brown (CNN, 2014)

⁵⁸ <http://www.gbicom.cn/>

⁵⁹ Guide to Trade Mark Protection in China (2013) p. 4.

sikerült lezárni.⁶⁰ Eközben az ausztrál Penfold bor szinte ugyanebbe a helyzetbe került. A Treasury Borászat tulajdonában lévő borfajta elnevezésének kínai fordítására ugyanis Li Daozhi szintén kinyilvánította az igényét.⁶¹

Hasonló esetek előfordulnak más iparágakban is, így például 2014 júliusában Zhan Baosheng kínai üzletember beperelte az amerikai elektromos gépjárműveket gyártó Tesla céget, hogy jogellenesen használja a saját nevét, és azt követelte, hogy a cég állítson le minden gépjármű kereskedelmi és marketing tevékenységet Kínában. Zhan Baosheng az amerikai cég angol és kínai nevét, illetve logóját is lajstromoztatta.⁶²

A védjegy squatting jelenség magyar cégek számára is problémás jelenség lehet. A SAIC által üzemeltetett védjegy adatbázis szerint ugyanis több magyar érdekeltségű védjegy is lajstromoztatva van különböző kínai személyek által. Ennek legszembetűnőbb esete a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. védjegye, amelyet ugyanaz az a személy tízféle módon lajstromoztatott köztük a 11. (világító-, fűtő-, gőzfejlesztő, főző-, hűtő-, szárító-, szellőztető-, vízszolgáltató és egészségügyi berendezések) és a 34. (dohány; dohányzási cikkek; gyufák) osztályok vonatkozásában, de sajnos a Herend védjegyet ténylegesen érintő 14, 18, 21, 24-es osztályokba tartozó védjegyek is a tulajdonában vannak.⁶³

3.3.3. A Nizzai osztályozás és a kínai alosztályok

Kína a Nizzai Megállapodás szerinti osztályok mellett további alosztályokat alakított ki. A CTMO által kibocsátott „Hasonló Termékek és Szolgáltatások Osztályozása a Védjegyek Lajstromozásának céljára Kínában” című könyv a nizzai osztályok mellett, az abból hiányzó specifikus kínai termékeket is tartalmazza.⁶⁴ Bár már vannak ezzel ellentétes precedensek,⁶⁵ az általános gyakorlat az mutatja, hogy csak az egy alosztályba tartozó termékek minősülnek azonosnak vagy hasonlóknak. Ezért érdemes lajstromoztatni a védjegyet az osztályt alkotó mindegyik alosztály vonatkozásában még akkor is, ha az alosztályok csak érintőlegesen kapcsolódnak a termékhez vagy szolgáltatáshoz.⁶⁶

3.4. A 2013. évi Védjegytvörvény pozitív változásai, megoldásai a problémákra

⁶⁰Brown (CNN, 2014)

⁶¹Brown (CNN, 2014)

⁶²Brown (CNN, 2014)

⁶³Trademark Office of SAIC, keresés: Herend (2014)

⁶⁴Xiang – Yang (WIPR, 2013)

⁶⁵Hu (WTR, 2013)

⁶⁶Guide to Trade Mark Protection in China (2013) p. 3.

Az előző részben bemutatott problémák egy részét a 2013. évi Védjegy törvény módosításai igyekeznek megoldani. A rosszhiszemű védjegybejelentések folytán sikeresen lajstromozott védjegyek nagy száma egyrészt az eljárásért felelős hatóságok nem megfelelő munkájára, másrészt az eddigi szabályozás hiányosságaira vezethető vissza. A 2013. évi Védjegy törvény ez utóbbin igyekszik változtatni. Az írásjelek különbségei és az alosztályokhoz kapcsolódó bizonytalanságok és jogsértések azonban továbbra is megoldatlan kérdések maradnak.

A 2013. évi Védjegy törvény alapvető célja, hogy Kína védjegy jogi szabályait a nemzetközi sztenderdekhez közelítse, ennek megfelelően a rosszhiszemű védjegybejelentések mellett többek között rendelkezik az eddigi elnyúló határidők kérdéséről, a bírságok mértékéről, és különböző módokon igyekszik erősíteni az oltalmi lehetőségeket. A harmonizálást leginkább az alábbi összehasonlító táblázattal tudom szemléltetni.

Az Európai Bizottság Versenyképességi és innovációs Keretprogramja során a kis- és középvállalkozások számára a kínai szellemi tulajdon védelemről létrehozott információs honlap⁶⁷ összehasonlítja az európai uniós országok és a kínai iparjogvédelem fő sarokpontjait, amely alapjául a 2001. évi Védjegy törvény szolgál. Az alábbi táblázat első két oszlopa az európai szabályozás és a 2001-es kínai szabályozás különbségeit mutatja, míg a harmadik oszlop az új törvény módosításait jeleníti meg, melyek tisztán mutatják a közeledést az európai szabályozás felé.

Európa	Kína (2001-2014)	Kína (2014-től)
Lajstromozás nélkül is lehetséges a szellemi tulajdon védelme Bizonyos feltételek mellett, az európai piacon való korábbi használat bizonyítása elegendő a nem lajstromozott szellemi tulajdon védelmére.	Csak a lajstromozott szellemi tulajdon élvez védelmet. Ha nincs lajstromozva a szabadalom, használati minta, formatervezési minta vagy védjegy, akkor nem lehetséges a védelmük.	Lajstromozás nélkül is lehetséges a szellemi tulajdon védelme. A 2013. évi Védjegy törvény többféle megoldást is nyújt a nem lajstromozott védjegyek védelmére.
Feltételes oltalom létezik már a bejelentés napjától. A bejelentés napjától kezdve el lehet indítani az	Az oltalom csak a lajstromozástól kezdve létezik. A szellemi tulajdon még nem	Az oltalom csak a lajstromozástól kezdve létezik. A szellemi tulajdon még

⁶⁷ China IPR – SME Helpdesk: About the Helpdesk (2011)

igényérvényesítési eljárást. Azonban, ha a védjegybejelentést elutasítják, ez egyben az igény elismerésének elutasítását is jelenti.	védett a bejelentés és a lajstromozás közti időben. Az igényérvényesítést csak a lajstromozás hivatalos közlése után lehet megkezdeni.	nem védett a bejelentés és a lajstromozás közti időben. Az igényérvényesítést csak a lajstromozás hivatalos közlése után lehet megkezdeni.
Képi, hang és illat védjegyek elismerése. Az Európai Unió tagállamai nem csak a vizuálisan érzékelhető, hanem a hang és illat védjegyek lajstromozását is lehetővé teszik.	Csak a képi védjegyek lajstromozása lehetséges. Csak a szavakból, képekből, a kettő kombinációjából vagy a 3D védjegyeket ismeri a kínai szabályozás.	Képi és hang védjegyek elismerése. A vizuálisan érzékelhető védjegyek mellett megjelent a hangvédjegyek elismerése is.
Az európai védjegyeket nem kell és nem is szükséges lefordítani más európai nyelvre.	Bár a jogszabályok nem írják elő, nagyon ajánlott a védjegyek lefordítása kínaira a megfelelő védelmük érdekében.	Bár a jogszabályok nem írják elő, nagyon ajánlott a védjegyek lefordítása kínaira a megfelelő védelmük érdekében.
A védjegy lajstromozási eljárás változó hosszúságú (3 hónap-3 év). A bejelentés helyétől függ az időtartam. Azonban a bejelentés napjától kezdve a sikeres lajstromozástól függő feltételes védelem illeti meg.	A védjegy lajstromozása 2 évig is eltarthat. Bár a lajstromozási eljárás folyamatosan gyorsul, nem szabad elfelejteni, hogy az oltalom nem illeti meg a védjegybejelentőt az eljárás alatt.	Eljárási határidők bevezetése. 9 hónapos nem meghosszabbítható vizsgálati határidő.
Termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásának alkalmazása. A Nizzai Megállapodás szerinti osztályozás további	Termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásának alkalmazása. A Nizzai Megállapodás szerinti osztályozás, azonban	Termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásának alkalmazása. A Nizzai Megállapodás szerinti osztályozás,

alosztályok nélkül.	a 45 osztály további alosztályokra oszlik.	azonban a 45 osztály további alosztályokra oszlik.
Ha a védjegyet több osztály vonatkozásában is lajstromozni kívánják, akkor elegendő ezt egyetlen bejelentésben megtenni.	Ha a védjegyet több osztály vonatkozásában is lajstromozni kívánják, akkor minden osztályra külön bejelentést kell tenni.	Ha a védjegyet több osztály vonatkozásában is lajstromozni kívánják, akkor elegendő ezt egyetlen bejelentésben megtenni.
A lajstromozási eljárás során lehetséges a kommunikáció a hivatal és a bejelentő között.	A lajstromozási eljárás során tiltott a kommunikáció a hivatal és a bejelentő között.	A lajstromozási eljárás során lehetséges a kommunikáció a hivatal és a bejelentő között. A hivatal indokolást, módosítást kérhet a bejelentőtől.
Felszólalás lehetősége feltétlen és viszonylagos okok alapján.	Általános felszólalási lehetőség.	Felszólalás lehetősége feltétlen és viszonylagos okok alapján.

3.4.1. Nem lajstromozott védjegyek védelme

A 2013. évi Védjegy törvény előtti szabályozás egyik nagy hiányossága a Kína „first-to-file” rendszeréből adódó kiszolgáltatottsága a nem lajstromozott védjegyeknek. A módosítások több lehetőséget is létrehoznak a védelmükre, ezáltal kiegyensúlyozva a rendszer merevségét.

Paul Kossof az új kínai védjegy törvényről szóló munkája alapján négy releváns módosítás történt a témában.

1. Jóhiszeműség követelményének előírása
2. Védelem a rosszhiszemű védjegybejelentésekkel szemben
3. Viszonylagos felszólalási ok létrehozása
4. Korlátozott védelem a jóhiszemű védjegybejelentésekkel szemben⁶⁸

⁶⁸Kossof (2014) p. 885.

A védjegy bejelentésének és használatának meg kell felelnie a jóhiszeműség követelményének.

A védjegy bármely használója felelősséggel tartozik a termék minőségéért, amely tekintetében a védjegyet használta. Az ipari és kereskedelmi ügyekért felelős közigazgatási hivatalok, a közigazgatás minden szintjén kötelesek a termékek minőségét ellenőrizni és a fogyasztókat megtévesztő használatot megakadályozni.

(2013. évi Védjegy törvény 7. cikk)

A 2013. évi Védjegy törvény jóhiszeműségi követelményét sérti az a személy, aki tudatosan lajstromoztat vagy használ olyan védjegyet, amely hasonló vagy azonos egy korábbi nem lajstromozott védjegyhez. Kossof szerint azonban kétséges, hogy csupán ez az előírás tényleges védelmet tud biztosítani a nem lajstromozott védjegyek számára.⁶⁹ A jóhiszeműségi követelmény ugyanis inkább, mint generálklauzula jelenik meg, amelyre a gyakorlatban valószínűleg nem nagyon fognak hivatkozni.⁷⁰ A nem lajstromozott védjegyek oltalma kezdetének lehet tekinteni, amit talán további szabályozás vagy legfelsőbb bírósági értelmezés fog követni.⁷¹

[...] Ha a védjegybejelentés azonos vagy hasonló egy harmadik személy korábbi, azonos vagy hasonló termékek tekintetében használt, nem lajstromozott védjegyéhez, amely személlyel a bejelentő szerződéses, üzleti vagy egyéb – az előző bekezdéstől eltérő – kapcsolatban áll, és a bejelentő tud a korábbi védjegy létezéséről, a korábbi használó felszólalása alapján a védjegy lajstromozását el kell utasítani.

(2013. évi Védjegy törvény 15. cikk)

A második intézmény a rosszhiszemű védjegylajstromozás tilalmának világos szabálya. A felek közti kapcsolat bizonyításához valószínűleg nagyon kevés tény is elég lesz. Kossof szerint azonban felmerül a kérdés, hogy a CTMO vajon hogy fogja értelmezni azt a feltételt, hogy a bejelentőnek tudnia kellett a korábbi védjegyről. Ha a felek nem álltak szerződéses kapcsolatban, a felszólaló félnek rendkívül nehéz lesz bizonyítani, hogy a bejelentő tudott a

⁶⁹ Kossof (2014) p. 885.

⁷⁰ Xiang (WIPR, 2014)

⁷¹ Kossof (2014) p. 885.

védjegyről. Azonban nagy valószínűséggel a CTMO olyan közvetett bizonyítékokat is el fog fogadni, mint hogy mindkét fél ugyanarról a földrajzi területről származik és a felszólaló fél védjegye viszonylagos ismertséggel rendelkezik. Más források azokat a kérdéseket vetik fel, hogy a rosszhiszemű védjegylajstromozás tényleges megakadályozása ellen a korábbi használat követelménye vizsgálatánál méltányos lenne a külföldi használatot is figyelembe venni,⁷² illetve az eltérő termékek esetén is felmerülhet jogos érdek, aminek védelméről a szabályozás nem gondoskodik.⁷³

[...]Ha a védjegybejelentést megelőzően harmadik személy azonos vagy hasonló termékek tekintetében azonos vagy hasonló védjegyet használt, amely bizonyos mértékű közismertségre tett szert, akkor a lajstromozott védjegy kizárólagos használatára jogosult személy nem tilthatja el az eredeti alkalmazási körnek megfelelő további használatától a korábbi védjegy használóját, megfelelő megkülönböztető jelzés alkalmazását viszont követelheti tőle.

(2013. évi Védjegy törvény 59. cikk)

Az előző lehetőséghez kapcsolódik a harmadik védelmi eszköz, amely a 15. cikkre utaló viszonylagos felszólalási okot hoz létre.⁷⁴

A negyedik védelmi eszköz Kína „first-to-file” rendszerének a nem lajstromozott védjegyek használóinak esetlegesen okozott negatív következményeit hivatott kiegyensúlyozni azáltal, hogy korlátozott védelmet biztosít nekik a jóhiszemű védjegy tulajdonosokkal szemben. Az azonban még kérdéses, hogy a bíróságok hogyan fogják értelmezni azt a részletet, hogy a védjegy tulajdonos követelheti a nem lajstromozott védjegy használóját, hogy a védjegyet egy megkülönböztető elemmel egészítse ki. A rendelkezés szóhasználata Kossof szerint a gyakorlatban nem hoz létre kötelezettséget, inkább egy lehetőséget biztosít, amelyet a fél választása szerint követelhet, a bíróságok pedig szabadon dönthetnek, hogy megítélik-e.⁷⁵

⁷² Xiang (WIPR, 2014)

⁷³ Simone (China IPR, 2013)

⁷⁴ 2013. évi Védjegy törvény 33. Cikk

⁷⁵ Kossof (2014) p. 886.

3.4.2. Hangvédjegyek elismerése

A Kínai védjegy történelem során első alkalommal lehetővé vált az audio jelek lajstromozása. Nagy valószínűséggel a CTMO, a Védjegy Felülvizsgálati és Döntéshozó Testület (továbbiakban: TRAB) és a bíróságok is számos nehézséggel fognak szembesülni a hangvédjegyekkel kapcsolatban, ugyanis a 2013. évi Védjegy törvény nem ad bővebb magyarázatot a hangvédjegy fogalmára.⁷⁶

A védjegyoltalom tárgya lehet minden megjelölés, amelyet szó, ábra, betű, szám, térbeli forma, színkombináció, hang vagy ezek kombinációja alkot, ha e megjelölés alkalmas arra, hogy valamely természetes személy, jogi személy vagy egyéb szervezet áruit megkülönböztesse másokétől.

(2013. évi Védjegy törvény 8. cikk)

A CTMO jelenlegi feladata, hogy kialakítsa a hangvédjegy definícióját és a regisztráció feltételeit, amely központi kérdésének Kossof a szubjektív eliminálását tartja.⁷⁷ A hangvédjegyek közti hasonlóság eldöntése során felmerülő problémák kérdése már a tervezetek során felmerült, amelyre lehetséges megoldást a hivatalnokok és bíróságok diszkrecionális jogkörét csökkentő CTMO iránymutatások, illetve értelmező rendelkezések kibocsátása nyújthat. Ezekhez pedig a nemzetközi példákon túl Hong Kong és Tajvan gyakorlata is mintául szolgálhat, ugyanis e két helyen már 2003 óta lehetséges a hangvédjegyek lajstromozása.⁷⁸

3.4.3. Eljárási határidők

A védjegybejelentések számának nagymértékű növekedésével egyenes arányban nőtt a CTMO vizsgálóbiztosainak feladatmennyisége is. Az egyik elsődleges kérdés a 2013. évi Védjegy törvény megalkotása során, hogy hogyan tudna a CTMO elfogadható munkamennyiséget biztosítani a vizsgálóbiztosoknak, miközben arra is gondot fordítanak, hogy a CTMO eljárása ne legyen túl hosszú, illetve az egyes eljárások körülbelül egyforma időt vegyenek igénybe. Ennek érdekében a CTMO és TRAB vizsgálóbiztosok számának megemlése mellett a 2013. évi védjegy törvény – a CTMO javaslata alapján – megteremtette

⁷⁶ Kossof (2014) p. 869.

⁷⁷ Kossof (2014) p. 870.

⁷⁸ Li (China Intellectual Property, 2012)

az első kínai irányelveket az időtartamra vonatkozóan, amelyet a CTMO és a TRAB a különböző eljárásaira maximálisan fordíthat.⁷⁹

*Ha a védjegybejelentés megfelel e törvény vonatkozó rendelkezéseinek, a Védjegy Hivatal köteles a vizsgálatát a bejelentés napjától számított kilenc hónapon belül befejezni, és a vizsgálat előzetes eredményét közzétenni.
(2013. évi Védjegy törvény 28. cikk)*

A 9 hónapos meghosszabbítás nélküli általános vizsgálati idő felállítása lehet a legjobban üdvözölt határidő a 2013. évi Védjegy törvényben. Ez a határidő nem csak szorosabb a többinél – különösen, ha az egyes eljárásokra fordítandó munkamennyiséget nézzük –, de az egyetlen hosszabbítás nélküli határidő a törvényben. A többi határidő kevésbé szoros és azt az általános elvet követi, hogy ésszerű időt biztosít, miközben eltérést enged a CTMO és TRAB vizsgálóbiztosoknak.⁸⁰

A külföldi cégek számára, azonban mindenképpen jó hír, hogy ezentúl belátható időn belül visszajelzést fognak kapni a védjegybejelentésükről.

3.4.4. Több áruosztályra vonatkozó védjegyek bejelentése

A 2013. évi Védjegy törvény lehetővé teszi, hogy több áruosztályra vonatkozó védjegyet egyetlen bejelentéssel lajstromoztathassanak. Ez egy magyarországi vállalat szempontjából nem számít alapvető újításnak, ugyanis a Madridi Rendszer alapján már eddig is lehetősége volt rá.⁸¹

A szabályozás akkor érdekes, ha valaki a Madridi Rendszer helyett a kínai nemzeti lajstromozási eljárást venné igénybe. Ez a lehetőség pedig nem is olyan elvetendő, mint elsőre hangzik. A Madridi Rendszer alapján megszerzett angol nyelvű okirat felhasználása a kínai bíróságok előtti igényérvényesítés során ugyanis komoly nehézségekbe ütközhet. A nemzetközi lajstromozás alapján kínai nyelvű okirat kiadását a CTMO-tól lehet kérvényezni, de a folyamat hónapokig tarthat, míg a nemzeti eljárás során szerzett okirat azonnal felhasználható, így a több osztályra vonatkozó egyidejű lajstromozás nagy segítséget jelenthet.⁸²

⁷⁹ Kossof (2014) p. 875.

⁸⁰ Kossof (2014) p. 877.

⁸¹ Kossof (2014) p. 870.

⁸² Guide to Trade Mark Protection in China (2013) p. 2.

3.4.5. CTMO indokolási és módosítási kérelem

Ha a vizsgálat során a Védjegyhivatal úgy látja, hogy a védjegybejelentés tartalma további magyarázatot vagy módosítást igényel, a védjegybejelentőt felszólíthatja további magyarázat adására vagy a védjegybejelentés módosítására. A Védjegyhivatal döntését nem befolyásolja, ha a védjegybejelentő a felszólítás ellenére nem ad további magyarázatot vagy nem módosítja a védjegybejelentését.

(2013. évi Védjegy törvény 29. cikk)

Európai szemmel természetesnek tűnik a hiánypótlás, indokolás kérése a bejelentőtől, Kínában azonban 2001 és 2014 között a CTMO előzetes és lényegi vizsgálatát végző vizsgálóbiztosai nem rendelkeztek semmilyen más eszközzel a védjegybejelentőkkel való kommunikációra, mint az elutasítás. 2001 előtt a vizsgálóbiztosok értesíthették a kifogásaikról a bejelentőket, azonban a 2001. évi Védjegy törvény megszüntette ezt a gyakorlatot annak érdekében, hogy elkerülje a kínai társadalom egyik alapvető jelenségének, a „*guanxi*”-nak a beférkőzését az eljárásba. A *guanxi* a kínai társadalmi kapcsolatok hálóját jelenti, az egymás iránti elkötelezettséget, viszonyossági kapcsolatokat. Ebben az esetben azonban a korrupcióra való nagymértékű hajlamként jelenik meg. A módosítás ennek ellenére pozitív változásnak minősül, ugyanis csökkentheti a CTMO vizsgálóbiztosok munkáját, az elutasítás miatti felülvizsgálati kérelmeket és növelheti a sikeres kérelmek arányát.⁸³

3.4.6. Felszólalás szabályozása

A 2013. évi Védjegy törvény nagymértékben változtatott a védjegylajstromozás elleni felszólalás alapjaiban és eljárásában. A 2001. évi törvény szerint bárki felszólalhatott a lajstromozás ellen, azonban az új szabályozás létrehozta az európai joggyakorlatban ismert feltétlen és viszonylagos okok megkülönböztetését. Ezen kívül a CTMO és TRAB eljárásokat is módosítja a védjegy elleni felszólalással kapcsolatos eljárásokban.

⁸³ Kossof (2014) p. 874.

A védjegy közzétételét követő három hónapon belül bármely korábbi jogosult vagy érdekelt fél, ha szerinte a védjegybejelentés a 13. Cikk 2. vagy 3. bekezdését, a 15. Cikket, a 16. Cikk 1. bekezdését, a 30. Cikket, a 31. Cikket vagy a 32. Cikket sérti, illetve bárki, aki szerint a védjegybejelentés a 10. Cikket, a 11. Cikket vagy a 12. Cikket sérti, felszólalhat a védjegy lajstromozása ellen. Ha a három hónapon belül nem történik felszólalás, a védjegybejelentést el kell fogadni és a lajstromozást közzétenni.
(2013. évi Védjegytvörvény 33. cikk)

A feltétlen okok célja magának a védjegynek a hibájára való utalás, míg a viszonylagos okok, a védjegy azon körülményeire utalnak, amelyek hiányában egyébként megfelelne a lajstromozás feltételeinek. Az előbbiekre bárki, az utóbbiakra azonban csak vagy a korábbi jog jogosultja vagy az a személy hivatkozhat, akinek jogi érdeke fűződik hozzá. A jogosultak körének ez a szűkítése, és az okok felsorolása csökkenti a lehetőséget az időhúzás céljából beadott felszólalásoknak.⁸⁴

Az okok többsége kizáró ok formájában eddig is jelen volt a szabályozásban. Újítás azonban a 15. cikkre utaló viszonylagos ok, amely cikket már a nem lajstromozott védjegyek védelménél említettem.

A felszólalási eljárás egy olyan módosításon is átesett, amelynek értékelése már korántsem egyértelműen pozitív. A 2001. évi Védjegytvörvény alapján a felszólalás elutasítása esetén a felszólaló fellebbezhetett a döntés ellen a TRAB-hoz. Ezt a lehetőséget azonban az új törvény megszünteti és helyette az elégedetlen felszólaló csak a már lajstromozott védjegy érvénytelenítését kérheti a TRAB-tól.

[...] Ha a Védjegy hivatal úgy dönt, hogy a védjegybejelentést elfogadja, és a védjegyet lajstromozza, köteles védjegykiratot kiadni és a lajstromozás tényét közzétenni. Ha a felszólaló elégedetlen a döntéssel, a lajstromozott védjeggyel szemben e Törvény 44. és 45. Cikkei alapján érvénytelenítési kérelmet nyújthat be a Védjegy Felülvizsgálati és Döntéshozó Testülethez
(2013. évi Védjegytvörvény 35. cikk)

⁸⁴ Lam – Chatterton (DLA Piper, 2013)

A módosítás oka a határidők betartásának elősegítése, az eljárás felgyorsítása volt. A felszólalás elutasításával ugyanis így a védjegy rögtön lajstromozásra kerül.⁸⁵ Jóhiszemű védjegybejelentő esetén ez jó hír, azonban a rosszhiszemű védjegybejelentések elleni fellépést megnehezíti. A bejegyzett védjegy ugyanis az érvénytelenítési eljárás végéig kikényszeríthető, akár a tényleges jogosultjával szemben is. Ez a rosszhiszemű védjegybejelentések magas száma, és a CTMO vizsgálóbiztosok gyakori hibái miatt komoly veszélyeket hordozhat magában.⁸⁶

3.4.7. További módosítások

3.4.7.1. Védjegyügynökségek új kötelezettségei

A védjegyügynökségek felelősségének és rosszhiszemű eljárásának kérdése csak abban az esetben érinti a magyar cégeket, ha a Madridi Rendszer szerinti nemzetközi bejelentés helyett a kínai nemzeti lajstromozási eljárást választják. Ebben az esetben azonban kötelező igénybe vennie a védjegyügynökségek szolgáltatását.⁸⁷

Az új védjegy törvény bevezeti a jóhiszeműség követelményét a védjegyügynökségekre vonatkozóan is. Ez alapján, egyrészt az üzleti titkok megtartását írja elő számukra, másrészt megköveteli a védjegy ügynökségektől, hogy jelezzék az ügyfeleknek, ha a védjegyük várhatóan nem lesz lajstromoztatható jogi akadályok miatt.⁸⁸ Harmadrészt, pedig a védjegyügynökségek ezentúl kötelesek visszautasítani a megbízást a harmadik személy jogát sértő védjegybejelentésekre.⁸⁹ A felelősségre vonás lehetősége valószínűleg jelentős elrettentő erőt fog képviselni a rosszhiszemű kérelmezőkkel köztudottan együttműködő védjegyügynökségekkel szemben.

Az új kötelezettségek mellett, erőteljesebb szankciók is megjelentek a 2013. évi Védjegy törvényben. A CTMO és a TRAB jogot kapott arra, hogy közzé tegyen egy feketelistát, azokról a védjegyügynökségekről, akik megsértik a jóhiszeműségi klauzulát.⁹⁰ Kossof szerint attól függően, hogy a CTMO és a TRAB hogyan fogja gyakorolni ezt a jogkörét, a módosítás nagyon effektív eszköz lehet, hogy rábírják a vonakodó védjegyügynökségeket az új szabályozás betartására.⁹¹

⁸⁵Client Alert (Baker & McKenzie, 2013)

⁸⁶Lam – Chatterton (DLA Piper, 2013)

⁸⁷2013. évi Vt. 18. Cikk

⁸⁸2013. évi Vt. 19. Cikk

⁸⁹2013. évi Vt. 19. Cikk

⁹⁰2013. évi Vt. 20. Cikk

⁹¹Kossof (2014) p. 873.

A helyi AIC-ok számára pedig bizonyos esetekben bírság kiszabását is lehetővé tesz az új szabályozás. Ezzel kapcsolatban Kossof szerint a legfőbb kérdés, hogy a védjegyügynökségek ügyeiben tapasztalatlan AIC-ok, milyen mértékben tudják érvényesíteni majd a 2013. évi Védjegy törvény előírásait.⁹²

3.4.7.2. Közismert védjegyek védelme

A 2013. évi Védjegy törvény tisztázza a közismert védjegy státus meghatározásának szempontjait és védelmét. A módosítás azonban nincs lényeges hatással a védjegy jogi gyakorlatra, ugyanis a szempontok eddig is megtalálhatók voltak más jogszabályokban, legfelsőbb bírósági értelmezésekben és bírói véleményekben.⁹³

Szintén a közismert védjegyekre vonatkozó módosítás, hogy a 2013. évi Védjegy törvény megtiltja és bírsággal sújtja a "közismert védjegy" kifejezés használatát a terméken, annak csomagolásán vagy tárolóján, illetve a reklámozás, bemutatás vagy egyéb kereskedelmi tevékenység során.⁹⁴ A rendelkezés oka, hogy kifejezés használata azt a félrevezető benyomást kelti a fogyasztókban, hogy a terméket az állam pozitív elismerésben részesíti.⁹⁵

3.4.7.3. A használat fogalma

A 2002-es végrehajtási rendeletben meghatározott fogalmat most kisebb módosítással beemelték a törvénybe. Új eleme a védjegyhasználat céljának, a termék eredete azonosításának meghatározása.⁹⁶ A gyakorlatban a használatot a Kínában előállított és eladott, illetve az importált és eladott termékek vonatkozásában szokták elismerni. Az azonban kérdéses, hogy az export céljából történő kínai gyártás – OEM megállapodás alapján – miként minősül. A bírósági döntések ellentmondásosak, és az új módosítás se ad egyértelmű biztosítékot az OEM megállapodás alapján Kínában gyártó védjegy tulajdonosok számára.⁹⁷

3.4.7.4. A megújítási kérelem korábbi benyújtása

Az eddigi szabályozás szerint az oltalom lejárta előtt 6 hónappal⁹⁸ lehetett kezdeményezni a megújítást, ezt a 2013. évi Védjegy törvény 12 hónapra emeli fel.⁹⁹

⁹²Kossof (2014) p. 874.

⁹³Kossof (2014) p. 884.

⁹⁴2013. évi Vt. 14. Cikk

⁹⁵Xiang (WIPR, 2014)

⁹⁶2013. évi Vt. 48. Cikk.

⁹⁷Client Alert (Baker & McKenzie, 2013)

⁹⁸2001. évi Vt. 38. Cikk

⁹⁹2013. évi Vt. 40. Cikk

3.4.7.5. Érvénytelenítés és Törlés

Az érvénytelenítési és törlési eljárások tekintetében a 2013. évi Védjegy törvény fő célja a fogalmak és eljárások tisztázása, elhatárolása és egyszerűsítése.¹⁰⁰

Az érvénytelenítés kapcsán az eddig a 2002-es végrehajtási rendeletben lévő visszaható hatály tilalmát is a törvénybe emelték.¹⁰¹ Továbbá 2014 óta mindkét eljárásra meghatározott határidő áll a TRAB rendelkezésére.¹⁰²

3.4.7.6. Védjegybitorlás

A 2013. évi Védjegy törvény frissítette a védjegybitorlást megvalósító cselekmények meghatározását,¹⁰³ megemelte a közigazgatási bírságok kiszabható mértékét¹⁰⁴ és lehetővé teszi az igényérvényesítési eljárás felfüggesztését, ha kétség merül fel a védjegy tulajdonos jogosultságával kapcsolatban.¹⁰⁵

A módosítás a bírósági eszközöket is erősítette: felemelte a kiszabható bírság mértékét, a kártérítés számításának módját egyszerűsítette¹⁰⁶ és áthelyezte a bizonyítási terhet a jogosulttól az alperesre abban az esetben, ha a bitorlással okozott kár mértékének meghatározásához szükséges számlák és egyéb dokumentumok ez utóbbinál találhatók.¹⁰⁷

¹⁰⁰ Xiang (WIPR, 2014)

¹⁰¹ 2013. évi Vt. 47. Cikk

¹⁰² 2013. évi Vt. 49. és 32. Cikk

¹⁰³ 2013. évi Vt. 57. Cikk (2001. évi Vt. 52. Cikk)

¹⁰⁴ 2013. évi Vt. 60. Cikk (2001. évi Vt. 53. Cikk)

¹⁰⁵ 2013. évi Vt. 62. Cikk

¹⁰⁶ 2013. évi Vt. 63. Cikk (2001. évi Vt. 56. Cikk)

¹⁰⁷ 2013. évi Vt. 63. Cikk

4. FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

Kína földrajzi árujelzőkre vonatkozó szabályozásában nem voltak olyan nagy változások és nagy port kavaró jogsértések a közelmúltban, mint a védjegyek területén. Az összetett rendszer bemutatása azonban úgy gondolom, hogy rá is világít a kínai szabályozás legnagyobb problémájára: az egység, az átláthatóság hiányára. Jelenleg ugyanis egymás mellett három párhuzamos rendszer működik a földrajzi árujelzők védelmére. Ennek oka pedig szintén Kína a szellemi tulajdonjoghoz való ambivalens hozzáállásában keresendő. Meglátásom szerint a földrajzi árujelzők esetében a kínai vezetés megértette a védelemből származó előnyöket. A nemzetközi rendszerbe való egyszerű betagozódás azonban ennek ellenére – vagy talán éppen emiatt – nem sikerült. Hogy mi ennek az oka? Véleményem szerint az a kormányzati cél, hogy Kína elmaradt területeiről származó árukat versenyelőnyhöz juttassák a külföldi termékekhez képest. A három szabályozás közül kettő ugyanis nagyon nehezen vagy egyáltalán nem elérhető a külföldiek számára, és a három oltalmi rendszer közül csak ez a kettő nyújt *ex officio* védelmet is a földrajzi árujelzők számára.

Az alábbiak során először a földrajzi árujelzőkre vonatkozó nemzetközi szerződéseket fogom bemutatni. Ennek során kitérek azokra is, amelyeknek nem tagja, ugyanis a földrajzi árujelzők esetében talán az alacsony szintű nemzetközi elvárások miatt is sokkal kevesebb hajlandóság mutatkozik a kínai törvényhozás részéről, hogy egységesítse, a nemzetközi normákhoz közelítse a szabályozását. A földrajzi árujelzőkkel foglalkozó rész második felében a kínai rendszerben egymás mellett működő, sokszor egymással átfedésben lévő nemzeti szabályozást fogom ismertetni.

4.1. Nemzetközi szerződések

Kína tagja – ahogy már a védjegyek esetében említettem – a Párizsi Uniós Egyezménynek, a Madridi Megállapodásnak és Jegyzőkönyvnek, illetve a TRIPS Megállapodásnak is. A Földrajzi árujelzők vonatkozásában releváns Áruk Hamis vagy Megtévesztő Származási Jelzésének Megakadályozásáról szóló Madridi Megállapodásból és a Lisszaboni Szerződésből azonban kimaradtak.

4.1.1. Párizsi Uniós Egyezmény

A PUE az első multilaterális megállapodás, amelyben a védelem tárgyaként a származási jelzés vagy eredetmegjelölés is megjelent.¹⁰⁸ A PUE szerint a földrajzi árujelző önálló szellemi tulajdonjogi intézmény, azonban nem fejt ki bővebben a fogalmát.

A PUE rendelkezései által tiltott cselekmények a termék származásának vagy a termelő, előállító, illetve kereskedő azonosságának közvetlen vagy közvetett hamis megjelölése,¹⁰⁹ illetve a tisztességtelen verseny elleni oltalom biztosítása alapján minden olyan megjelölés vagy utalás használata a kereskedelmi tevékenység során, amely alkalmas arra, hogy a közönséget az áruk természetét, előállítási módjait, jellemzőit, használhatóságát vagy mennyiségét illetően megtévedszen.¹¹⁰

4.1.2. Madridi Rendszer

Néhány országban – köztük Kínában is – a földrajzi árujelzők, mint együttes vagy tanúsító védjegyek részesülhetnek oltalomban, ebben az esetben a Madridi Rendszert alkotó Megállapodás és a kapcsolódó Jegyzőkönyv rendelkezései is relevánsak a földrajzi árujelzők védelme során. A rendszernek köszönhetően ugyanis a földrajzi árujelzők védjegyoltalmát a részes országokban nemzetközi bejelentés alapján, egyszerűsített eljárással lehet megszerezni.¹¹¹

4.1.3. TRIPS

A TRIPS 3. fejezete kifejezetten a földrajzi megjelölésekkel foglalkozik és a földrajzi megjelölés definícióját is megadja.

*A jelen Megállapodás alkalmazásában földrajzi megjelölés valamely Tag területéről, vidékéről vagy helységéből származó olyan termékre vonatkozó megjelölés, amelynek meghatározott minőségét, hírnevét vagy egyéb jellemzőit lényegében a földrajzi eredet határozza meg.
(TRIPS 22. cikk 1. bekezdés)*

¹⁰⁸ Geographical indications and TRIPs, 2013. 2. p.

¹⁰⁹ Párizsi Uniós Egyezmény 10. cikk (1) bekezdés

¹¹⁰ Párizsi Uniós Egyezmény 10. bis Cikk

¹¹¹ Geographical indications and TRIPs, 2013. 5. p.

A TRIPS háromszintű oltalmi rendszert állított fel, így elkülönítve a minden termékre, a borokra és szeszes italokra és a kizárólag csak borokra vonatkozó földrajzi megjelölések oltalmát.

A védelem minimum sztenderdjét, amely minden termékre vonatkozik, a 22. cikk tartalmazza. Ez alapján tiltott a termék megjelölésében vagy külső kialakításában olyan eszközök használata, amelyek az áru földrajzi eredetével kapcsolatban a közönség megtévesztésére alkalmas módon arra mutatnak, vagy azt sugallják, hogy a kérdéses termék olyan földrajzi területről származik, ami eltér annak tényleges származási helyétől. Továbbá tilos a PUE szerinti tisztességtelen versenycselekményt képező bármely használat.¹¹²

A borokra és szeszesitalokra vonatkozó földrajzi megjelölések oltalmára a 23. cikk további kötelezettségeket is előír, így a jogi eszközök biztosítását, hogy megakadályozzák a borokra és a szeszesitalokra vonatkozó földrajzi megjelölés alkalmazását a nem a szóban forgó helyről származó borokra vagy szeszesitalokra. Ezt a védelmet akkor is biztosítani kell, ha a termék valószínű eredetét is feltüntetik, vagy ha a földrajzi megjelölést fordításban vagy „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánezat”, illetve hasonló kifejezéssel együtt alkalmazzák.¹¹³ Ezen kívül a földrajzi megjelölésből, álló vagy azt tartalmazó védjegy lajstromozását is meg kell tagadni, vagy – lehetőség szerint – hatályon kívül kell helyezni a nem az ilyen földrajzi helyről származó borok vagy szeszes italok tekintetében.¹¹⁴

Kizárólag a borokra vonatkozóan pedig egyrészt rendelkezik a homonim földrajzi megjelölések oltalmáról,¹¹⁵ másrészt tárgyalásokat kezdeményez egy multilaterális rendszer létrehozataláról a tagállamok borokra vonatkozó földrajzi megjelöléseinek közlését és lajstromozását illetően.¹¹⁶

4.1.4. Nemzetközi szerződések Kína részvétele nélkül

Kína a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos két fontos nemzetközi szerződésből is kimaradt. Az áruk hamis vagy megtévesztő származási jelzésének megakadályozására vonatkozó Madridi Megállapodásból és a Lisszaboni Megállapodásból. Ezeket a szerződéseket – főként a Lisszaboni Megállapodást – mégis fontosnak tartom bemutatni, mert Kína bonyolult földrajzi jelzéseket oltalmazó rendszere, és az ebből eredő problémák a Lisszaboni Szerződéstől való távolmaradása miatt jöhetnek létre.

¹¹²1998. évi IX. tv. 22. cikk 2. bekezdés a) pont

¹¹³1998. évi IX. tv. 23. cikk 1. bekezdés

¹¹⁴1998. évi IX. tv. 23. cikk 2. bekezdés

¹¹⁵1998. évi IX. tv. 23. cikk 3. bekezdés

¹¹⁶1998. évi IX. tv. 23. cikk 4. bekezdés

Az áruk hamis vagy megtévesztő származási jelzésének megakadályozására vonatkozó 1891. évi április hó 14-i madridi megállapodás nem tesz hozzá sokat a PUE által nyújtott védelemhez, de kiterjeszti az oltalmat a hamis jelzések mellett a megtévesztőkkel szemben is.¹¹⁷

E Megállapodás értelmében az eredetmegjelölés: valamely ország, táj vagy helység földrajzi neve, ha azt olyan ottani származású termék megjelölésére használják, amelynek minőségét vagy jellegét - kizárólag vagy lényegében - a földrajzi környezet határozza meg, a természeti és emberi tényezőket is beleértve.

Az eredetmegjelölések oltalmára és nemzetközi lajstromozására az 1958. évi október hó 31. napján létrehozott, Stockholmban az 1967. évi július hó 14. napján felülvizsgált Lisszaboni Szerződésből való távolmaradás azonban nagy hatással van a kínai szabályozásra. A Lisszaboni Megállapodás szerinti eredetmegjelölés-definíció az alábbi:

A védelmet pedig kiterjesztette a bármely visszaéléssel vagy utánzással szemben azokra az esetekre is, ha a termék valóságos eredetét is feltüntetik, vagy ha a megjelölést fordításban vagy „fajta”, „típusú”, „-szerű”, „utánzat”, illetve hasonló kifejezéssel együtt alkalmazzák.¹¹⁸

A Megállapodás legnagyobb előnye azonban az a rendelkezés, miszerint a tagjai kötelezik magukat, hogy oltalomban részesítik a Megállapodás többi tagországának termékeire vonatkozó eredetmegjelöléseket, ha azokat a származási ország e minőségükben elismeri, oltalomban részesíti, és a WIPO lajstromozta.¹¹⁹

4.2. A nemzeti szabályozás rendszere

A WTO tagjaként Kína kötelezettséget vállalt, hogy biztosítja a TRIPS Egyezménynek megfelelő minimális védelmet a földrajzi árujelzők számára. A kötelezettség teljesítésére Kína nem kevesebb, mint három különböző rendszert dolgozott ki a földrajzi árujelzők védelmére, és mindegyiket különböző közigazgatási szerv hatáskörébe helyezte.¹²⁰

A 2013. évi Védjegy törvény szerinti együttes vagy tanúsító védjegyek mellett, az eredetmegjelöléssel ellátott termékek védelméről szóló határozat és a mezőgazdasági termékek

¹¹⁷Geographical indications and TRIPs (2013) p. 5.

¹¹⁸1982. évi 1. tvr. 3. cikk

¹¹⁹1982. évi 1. tvr. 1. cikk (2) bekezdés

¹²⁰ Chan (2011) p. 82.

eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet sui generis intézményeket hoznak létre.

Az egymás mellett létező védelmi rendszereket sok kritika érte, egyrészt a jogosultakra háruló többletköltségek, másrészt az állami források pazarlása és harmadrészt a rendszerből fakadó összevisszaság, bizonytalanság és konfliktusok miatt.¹²¹

Az egyes rendszerek egymástól elkülönülten működnek, ezért az egyik szerint megszerzett oltalom nem zárja ki a földrajzi árujelző lajstromozását a másik két jogszabály valamelyike alapján. Sőt, a tökéletes védelem érdekében erősen ajánlott a védelem biztosítása annyi rendszer alapján, amennyi csak lehetséges, ugyanis a háromfajta védelem kikényszerítése három különböző állami szerv kezében van, amelyek eltérő befolyással rendelkeznek Kína különböző területein. A párhuzamos oltalmak megszerzése során azonban oda kell figyelni, hogy a különböző rendszerek másféle definíciói és követelményei ellenére koherens maradjon a földrajzi árujelző védelme. Az eltérő tartalmú oltalmak alapján használt jelzések ugyanis különböző minőségű termékek piacra kerülését eredményezik, zavart okozva és rontva ezzel a földrajzi árujelző megítélését – ahogy történt ez a Jinhuii Sonkával.¹²²

4.2.1. 2013. évi Védjegy törvény

A 2013. évi Védjegy törvény nem módosított a földrajzi jelzések eddigi szabályozásán. A törvényben szereplő definíció pedig megfelel a TRIPS Megállapodásnak, és ennek köszönhetően a magyar jogszabályi fogalommal is párhuzam vonható.

2013. évi Védjegy törvény	1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról
<i>16. Cikk [...] Az előző bekezdésben említett földrajzi jelzés arra utal, hogy a földrajzi jelzésben megjelölt helyről származik a termék, és amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője elsősorban e földrajzi terület természeti és emberi tényezőinek köszönhető.</i>	<i>103. § (2) A földrajzi jelzés valamely táj, helység, kivételes esetben ország neve, amelyet az e helyről származó - a meghatározott földrajzi területen termelt, feldolgozott vagy előállított - olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője lényegileg ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható.</i>

A védjegyoltalom általános problémáival már foglalkoztam az előző részben, ezért ezekre nem kívánok ismét kitérni. A TRIPS Megállapodásnak való megfelelés érdekében azonban a törvény több védelmi eszközt is nyújt a földrajzi jelzések számára. A védjegylajstromozás

¹²¹ Chan (2011) p. 84.

¹²² Chan (2011) p. 85.

viszonylagos kizáró okaként nevesíti azt az esetet, amikor a védjegy olyan földrajzi jelzést tartalmaz, amely nem a termék tényleges származási helyére utal, és a közönség megtévesztésére alkalmas.¹²³ A kizáró ok alapján az előbbi eset az érdekelt feleknek felszólalási¹²⁴ és érvénytelenítési¹²⁵ alapként is szolgál.

A közismert külföldi földrajzi jelzések számára többlet védelmet is biztosít, ugyanis azok használata a védjegyben feltétlen kizáró okként szolgál a lajstromozásakor. Kivéve, ha a földrajzi név másodlagos jelentéssel bír vagy együttes, illetve tanúsító védjegy részét képezi.¹²⁶

Az utóbbi törvényi rendelkezés meg is adja a választ, hogy a kínai védjegyjog miként biztosítja a földrajzi jelzések számára az oltalmat – a kérelmező személyétől és céljától függően együttes vagy tanúsító védjegyet szerezhet a származás jelzésére. A törvény szerinti együttes védjegyet valamely csoport, egyesület vagy bármilyen más szervezet lajstromoztathat, arra a célra, hogy a tagjai a tagságuk jelzésére használják. Míg a tanúsító védjegy tulajdonosa egy olyan szervezet lehet, amely ellenőrzése alatt tart egy bizonyos terméket vagy szolgáltatást, és amely védjegy használata tanúsítja, hogy a termék vagy szolgáltatás megfelel bizonyos a származási helyre, alapanyagra, gyártási eljárásra, minőségre, vagy egyéb tulajdonságára vonatkozó követelményeknek. A törvény felhatalmazása alapján a SAIC alkotta meg az együttes és a tanúsító védjegyek lajstromozására vonatkozó részletszabályokat.¹²⁷ A szabályozás szerint az együttes vagy tanúsító védjegy lajstromozásához, a védjegy fajtája alapján egyébként szükséges különleges dokumentumokon túl, a külföldi bejelentők védjegylajstromozásának további feltétele annak bizonyítása, hogy a földrajzi jelzés a származási országában is oltalom alatt áll.¹²⁸

A földrajzi jelzés védjegyoltalma esetén, mivel magánjogi jogosultságot hoz létre, a tulajdonos feladata a kínai piac ellenőrzése, és a jogának szükség szerinti érvényesítése. Ez a folyamatos jelenlétet igénylő feladat nehézségeket okozhat a külföldi érdekelteknek. Ebből a szempontból előnyösebb lehet az alábbi *sui generis* oltalom megszerzése, mivel így a földrajzi jelzés a kínai állam által nyújtott védelmet élvezheti.

¹²³ 2013. évi Vt. 16. Cikk

¹²⁴ 2013. évi Vt. 33. Cikk

¹²⁵ 2013. évi Vt. 45. Cikk

¹²⁶ 2013. évi Vt. 10. Cikk

¹²⁷ 2013. évi Vt. 3. Cikk

¹²⁸ Az együttes és tanúsító védjegyek lajstromozásáról és igazgatásáról szóló határozat 6. Cikk (2) bekezdés

4.2.2. Az eredet-megjelöléssel ellátott termékek védelméről szóló határozat

A Minőségfelügyeleti, Ellenőrzési és Karanténügyi Hivatal (továbbiakban: ASQIQ) által kibocsátott határozat definíciója az európai és magyar szabályozásban megjelenő eredet-megjelölésnek feleltethető meg.

<i>Az eredet-megjelöléssel ellátott termékek védelméről szóló határozat</i>	<i>1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról</i>
<i>2. Cikk E határozat szerinti eredet-megjelöléssel ellátott termékek, olyan termékek, amelyek egy meghatározott földrajzi területről származnak, és amelyek minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője alapvetően e földrajzi terület természeti és emberi tényezőinek tulajdonítható, és a termék vizsgált megjelölése azonos e terület megnevezésével. Eredet-megjelöléssel ellátott termékek lehetnek azok a termékek, (1) amelyeket a meghatározott földrajzi területen termeltek vagy termesztettek és (2) amelyeket – egészben vagy részben – a meghatározott területről származó alapanyagokból és a területre jellemző technikával állítottak elő vagy dolgoztak fel.</i>	<i>103. § (3) Az eredetmegjelölés valamely táj, helység, kivételes esetben ország neve, amelyet az e helyről származó - a meghatározott földrajzi területen termelt, feldolgozott, illetve előállított - olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője kizárólag vagy lényegében az adott földrajzi környezet, az arra jellemző természeti és emberi tényezők következménye.</i>

A Védjegy törvény által biztosított oltalommal ellentétben az ASQIQ által nyújtott védelem *sui generis* jog. Miután az ASQIQ lajstromozta az eredetmegjelölést, ez egy olyan speciális minősítést keletkeztet, amelyet ezután az eredetmegjelölés feltételeinek megfelelő termékeken fel lehet tüntetni.¹²⁹

Az eredetmegjelölés lajstromozásához az ASQIQ rendszerében nagymértékű kormányzati részvétel szükséges. A kérelmezők ugyanis a kínai kormány által kijelölt intézmények, társaságok, vállalatok lehetnek csak.¹³⁰ Az oltalom megszerzése a külföldi érdekeltek számára gyakorlatilag kormányközi tárgyalásokat kíván meg, a lajstromozási eljárás pedig korántsem olyan jól definiált, mint a védjegyek esetében.¹³¹ Emiatt egészen 2012-ig csak Champagne-t, Cognacot, a Skót Whiskyt és az Egyesült Államok Napa Valley borvidékét sikerült védelem alá helyezni. Végül 2012-ben az Európai Unió és Kína közötti „10 plusz 10” Projektnek köszönhetően – a 2007-ben kezdődő tárgyalások eredményeképpen – 10 új európai eredetmegjelölést lajstromozott az ASQIQ. Magyar jelzés azonban nem volt köztük.¹³²

¹²⁹ Chan (2011) p. 83.

¹³⁰ Az eredet-megjelöléssel ellátott termékek védelméről szóló határozat 8. Cikk

¹³¹ Chan (2011) p. 83.

¹³² EU-China Geographical Indications (EU, 2012)

4.2.3. A mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet

A harmadik oltalmi rendszert a Mezőgazdasági Minisztérium (továbbiakban: MOA) hozta létre a mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet 2007-es kibocsátásával. A rendelet definíciója szintén a magyar jogban eredet-megjelölésként ismert fogalommal dolgozik, melyet azonban kifejezetten a mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének védelmére szűkít.

<i>A mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet</i>	<i>1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról</i>
2. Cikk [...] e Rendelet szerinti „mezőgazdasági termékek eredet-megjelölése” olyan különleges, a mezőgazdasági termékek tekintetében alkalmazott megjelölésekre utal, amelyeket földrajzi nevek alkotnak, és amely megjelölés jelzésként szolgál, hogy a meghatározott mezőgazdasági termék a jelzett földrajzi területről származik és a termék minősége és fő jellemzői alapvetően e terület természeti ökológiai környezetének, illetve kulturális és történeti jellemzőinek tulajdoníthatóak.	103. § (3) Az eredetmegjelölés valamely táj, helység, kivételes esetben ország neve, amelyet az e helyről származó - a meghatározott földrajzi területen termelt, feldolgozott, illetve előállított - olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője kizárólag vagy lényegében az adott földrajzi környezet, az arra jellemző természeti és emberi tényezők következménye.

Ez az oltalmi forma elsősorban a vidék fenntartható fejlődését célzó állami érdeket szolgálja.¹³³ Ennek megfelelően a szabályozás a kínai elmaradott térségeket kívánja támogatni, és bár tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy a külföldi kérelmezőre vonatkozó szabályokat külön jogszabály fogja rendezni,¹³⁴ ez még nem született meg. Véleményem szerint a szabályozás céljából kiindulva, a kínai jogalkotók nem is fognak a közeljövőben ezzel a kérdéssel foglalkozni.

Az összetett szabályozás a negatívumai ellenére, egy olyan országnak, mint Kína, számos előnnyel is jár. A védjegyoltalom biztosításával eleget tesz nemzetközi kötelezettségeinek, miközben az ASQIQ és MOA *sui generis* intézményei nagy segítséget jelentenek számára a helyi területek támogatásában, fejlesztésében. Míg ugyanis a Védjegy törvény rendszere anyagi feltételeket támaszt a kollektív vagy tanúsító védjegyoltalmat kérelmezővel szemben, az ASQIQ és a MOA rendszerében az eredetmegjelölés lajstromozásához nem szükséges illetéket fizetni. Másodszor, a kollektív vagy tanúsító védjegyek használói használati díj

¹³³Chan (2011) p. 83.

¹³⁴A mezőgazdasági termékek eredet-megjelölésének adminisztrációjáról szóló rendelet 24. Cikk

fizetésére kötelezhetők, míg az ASQIQ vagy MOA eredet-megjelölések használatáért tilos ellenszolgáltatást kikötni. Végül, bizonyos fokú tapasztalat és tudatosság szükséges a szellemi tulajdonnal kapcsolatban, hogy a védjegyoltalom a rendeltetését megfelelően betölthesse, azonban sok esetben ez a fejlődő területek vidéki érintettjeiből hiányzik. Ezért egy államilag támogatott és irányított rendszer, mint amilyen az ASQIQ és a MOA rendszere, nagyon hatékony megoldás lehet a fejlődés támogatására és az eredet-megjelölések oltalmára azon helyi termelők számára, akik nem rendelkeznek megfelelő anyagi forrásokkal és műveltséggel az együttes vagy tanúsító védjegyek lajstromozásához és igazgatásához.¹³⁵

¹³⁵ Chan (2011) p. 84.

5. KONKLÚZIÓ

Dolgozatommal a kínai iparjogvédelmi szabályozás fejlődésének jelenlegi állását kívántam bemutatni – kitérve az ország múltjából fakadó nehézségekre, a jelenbeli lehetőségekre és a jövőbeli fejlődést igénylő hiányosságokra. A témát egy magyarországi vállalatnak a kínai piacra történő belépése esetén felmerülő legégetőbb kérdéseire, a védjegy és a földrajzi árujelző oltalmának megszerzésére szűkítettem.

A szellemi tulajdon védelme Kínában nagyon fiatal még, és nem a természetes jogfejlődés eredménye, hanem külső nyomásra jött létre, amikor Kína megnyitotta kapuit a nemzetközi gazdaság számára. Az egyéni jellegű kizárólagos jogok gondolata távol áll mind a hagyományos kínai gondolkodástól, mind a politikai berendezkedés elveitől. Kína hatalmas iramban fejlődő gazdaságának érdekei azonban mostanra ráébresztették az ország vezetőit a szellemi tulajdon védelmének előnyeire és fontosságára.

A védjegyek tekintetében Kína a kezdeti nehézségek ellenére folyamatosan fejlődik. A 2013. évi Védjegy törvény számos olyan újítást hozott, ami a szabályozás nemzetközi normákhoz való közeledését mutatja. Véleményem szerint a legfontosabb módosítások a nem lajstromozott védjegyek oltalmát szolgáló rendelkezések, amelyek a külföldi vállalatok egyik legkomolyabb és leggyakrabban előforduló problémájára, a rosszhiszemű védjegy lajstromozásokra kívánnak megoldást nyújtani. Ezen kívül szintén a pozitív fejlődést mutatják a hangvédjegy elismerésére, az eljárási határidők megszabására, a több áruosztályra vonatkozó egyszeri védjegybejelentés lehetővé tételére, a CTMO lehetőségére a védjegybejelentő indoklásra, módosításra való felszólítására és a feltétlen és viszonylagos felszólalási okok elhatárolására vonatkozó szabályok.

A védjegyoltalom legnagyobb problémái Kínában a nagyszámú rosszhiszemű lajstromozásokon kívül, a védjegyek kínai fordítása vagy átírása esetén a védelem hiánya, illetve a nizzai osztályozáson túl jelenlévő alosztályok visszaélést lehetővé tevő szabályozása. Az új törvény hatékonysága a rosszhiszemű védjegy lajstromozásokkal szemben még a jövőbeli gyakorlat kérdése. A másik két problémával azonban – a jóhiszeműség követelményén túl – egyáltalán nem foglalkozik. Ennek ellenére úgy vélem, hogy a kínai jogalkotó a védjegyek oltalmához való fejlődést támogató, a nemzetközi érdekeket is szem előtt tartó hozzáállása alapján, a jövőben ezekre a problémákra is igyekszik majd megoldást találni.

A földrajzi árujelzők esetében azonban egészen más a helyzet. Jelenleg három egymás mellett létező oltalmi rendszer működik, amelyek egymástól elkülönülten működnek. Ezért a

tökéletes védelem érdekében erősen ajánlott a védelem biztosítása annyi rendszer alapján, amennyi csak lehetséges. A párhuzamos oltalmak megszerzése során azonban komoly problémákat okozhatnak a különböző rendszerek másféle definíciói és követelményei, amelyek inkoherenssé tehetik a földrajzi árujelző védelmét. A védjegyek védelmének folyamatos fejlődésével szemben, véleményem szerint a földrajzi árujelzőkre vonatkozó egymás mellett létező oltalmi rendszerek okozta nehézségek nem fognak egyhamar megszűnni. Az összetett szabályozás ugyanis Kína számára számos előnnyel jár. A Védjegy törvény szerinti oltalommal eleget tesz a nemzetközi kötelezettségeinek, miközben az ASQIQ és a MOA által – elsősorban vagy kizárólagosan kínaiaknak – nyújtott olcsóbb, erőteljes állami részvétellel működő, *ex officio* oltalommal támogatni tudja Kína fejlődő területeit.

Összességében tehát az eligazodáshoz a kínai iparjogvédelem útvesztőjében, kiemelt körütekintésre, előrelátásra és precizításra van szükség. Ennek hiányában ugyanis a kínai piacról származó előnyök el fognak törpülni a veszteségek mellett.

6. IRODALOMJEGYZÉK

1. Brown, Sophie: Brand Wars: Battling China's trademark squatters. (CNN, 2014.), <http://edition.cnn.com/2014/07/17/world/asia/china-trademark-squatters-penfolds/> (2014. október 13.)
2. Chan, George: Getting your bearings – navigating China's complex geographical indication maze. In: World Trademark Review, 2011. június/július, worldtrademarkreview.com (2014. október 13.)
3. des Forges, Roger V. – Qiang Fang: Were Chinese Rulers above the Law? Toward a Theory of the Rule of Law in China from Early Times to 1949 CE. In: Buffalo Legal Studies Research Paper 2006/006. szám, <http://ssrn.com/abstract=896910> (2014. november 24.)
4. Hansen, Chad: "Daoism". In: Edward N. Zalta (szerk.): The Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2014/ősz, <http://plato.stanford.edu/archives/fall2014/entries/daoism/> (2014. október 15.)
5. Harris, Dan: China: Do Just One Thing Redux. Trademarks. (China Law Blog, 2014), <http://www.chinalawblog.com/2014/07/china-do-just-one-thing-redux-trademarks.html> (2014. október 22.)
6. Hesse, Carla: The rise of intellectual property, 700 b.c.–a.d. 2000: an idea in the balance. In: Daedalus, 2002. tavasz, pp. 26–45., <http://www.amacad.org/publications/spring2002/hesse.pdf> (2014. november 15.); Ford.: Bánhegyi Zsolt. In: Könyvtári Figyelő, 2008/1. szám, <http://ki.oszk.hu/kf/2010/10/a-szellemi-tulajdon/> (2014. november 15.)
7. Hitchens, Marilynn – Roupp, Heidi: How to prepare for SAT II: World History - 2. kiadás. Barron's Educational Series, Inc., New York, 2001, p. 80.
8. Hu Gang: Beijing court issues breakthrough ruling on similarity. In: World Trademark Review, 43. szám, 2013. június/július, <http://www.worldtrademarkreview.com> (2014. október 22.)
9. Konfuciusz: Beszélgetések és mondások. (ford.: Tőkei Ferenc), <http://terebess.hu/keletkultinfo/konfuc1.html> (letöltve: 2014. október 28.)
10. Kossof, Paul: The New Chinese Trademark Law. In: The Trademark Reporter, Vol 104. No. 4., http://www.inta.org/TMR/Documents/Volume%20104/vol104_no4_a2.pdf (2014. szeptember 21.)

11. Lam, Horace – Chatterton, Edward: China amends trademark law: practical implications for brand owners (DLA Piper, 2013), http://www.dlapiper.com/hu/hungary/insights/publications/2013/12/intellectual-property-and-technology-news-united___/china-amends-trademark-law-practical-implication___/ (2014. szeptember 22.)
12. Li, Doris: “Sound Trademark” on the Fire. In: China Intellectual Property, 47. szám, 2012. február, <http://www.chinaipmagazine.com/en/journal-show.asp?id=798> (2014. október 13.)
13. Marcucci, Matthew A.: Navigating Unfamiliar Terrain: Reconciling Conflicting Impressions of China's Intellectual Property Regime in an effort to Aid Foreign Rightholders. In: Fordham Intellectual Property, Media & Entertainment Law Journal, Vol. 23, No. 1395, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2327063 (2014. október 22.)
14. Marquette Law Review: What Plagiarism Was Not: Some Preliminary Observations on Classical Chinese Attitudes toward What the West Calls Intellectual Property. In: Marquette Law Review, Vol. 92, 2008, p. 199; Marquette Law School Legal Studies Paper No. 09-03, <http://ssrn.com/abstract=1323927> (2014. november 20.)
15. Simone, Joe: Comment on the PRC Trademark Law Amendments (China IPR, 2013), <http://chinaipr.com/2013/01/27/comments-on-the-prc-trademark-law-amendments/> (2014. október 13.)
16. Yu, Peter K.: The Sweet and Sour Story of Chinese Intellectual Property Rights. In: Graham Dutfield – Uma Suthersanen (szerk.): Technology, Progress and Prosperity: A History of Intellectual Property and Development. Palgrave Macmillan, forthcoming 2014, <http://www.peteryu.com/sweetsour.pdf> (2014. szeptember 21.)
17. Xiang Gao: Interpreting China's new Trademark Law (World Intellectual Property Preview, 2014), <http://www.worldipreview.com/article/interpreting-china-s-new-trademark-law> (2014. október 13.)
18. Xiang Gao – Yang, Stephen: Changes in China: retail and wholesale services (World Intellectual Property Preview, 2013), <http://www.worldipreview.com/article/changes-in-china-retail-and-wholesale-services> (2014. október 22.)
19. 1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról

20. 1970. évi 18. törvényerejű rendelet az ipari tulajdon oltalmára létesült uniós egyezmények 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált, illetve létrehozott szövegének kihirdetéséről
21. 1982. évi 1. törvényerejű rendelet az eredetmegjelölések oltalmára és nemzetközi lajstromozására vonatkozó Lisszaboni Megállapodásnak, az 1967. évi július hó 14. napján Stockholmban felülvizsgált szövege kihirdetéséről
22. 1998. évi IX. törvény az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről
23. Trademark Law of the People's Republic of China (as amended up to Decision of August 30, 2013, of the Standing Committee of National People's Congress on Amendments to the Trademark Law of the People's Republic of China)
24. Trademark Law of the People's Republic of China (Adopted at the 24th Session of the Standing Committee of the Fifth National People's Congress on 23 August 1982, revised for the first time according to the Decision on the Amendment of the Trademark Law of the People's Republic of China adopted at the 30th Session of the Standing Committee of the Seventh National People's Congress, on 22 February 1993, and revised for the second time according to the Decision on the Amendment of the Trademark Law of the People's Republic of China adopted at the 24th Session of the Standing Committee of the Ninth National People's Congress on 27 October 2001.)
25. Provisions for the Protection of Products of Geographical Indication (Promulgated by the General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine of the People's Republic of China on May 16 2005)
26. Measures for the Administration of Geographical Indications of Agricultural Products (2007)
27. Measures for the Registration and Administration of Collective Marks and Certification Marks (Issued by the State Administration for Industry and Commerce on April 17, 2003)
28. A Madridi Megállapodás és a Madridi Jegyzőkönyv. (SZTNH)
<http://www.sztnh.gov.hu/kerdesek/ertelmezo/mmj.html> (2014. október 22.)

29. A szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos vonatkozások (Európai Unió, 2011)
http://europa.eu/legislation_summaries/external_trade/r11013_hu.htm (2014. október 22.)
30. Baker & McKenzie: Client Alert – China Revises Trademark Law (Baker & McKenzie, 2013)
http://www.bakermckenzie.com/files/Uploads/Documents/North%20America/DoingBusinessGuide/NewYork/al_ip_chinatrademarklaw_sep13.pdf (2014. október 22.)
31. China IPR – SME Helpdesk: About the Helpdesk (China IPR – SME Helpdesk, 2011)
<http://www.china-iprhelpdesk.eu/en/about-the-helpdesk> (2014. október 22.)
32. China Revises the Implementing Regulations of the PRC Trademark Law. (CMS, China, 2014) http://www.cms-china.info/insight/2014/05/china-Insight-IP_22-05-14.html (2014. október 22.)
33. Contracting Parties: Madrid Agreement (Marks) (Total Contracting Parties: 56). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=21 (2014. július 13.)
34. Contracting Parties: Madrid Protocol (Total Contracting Parties: 91). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=8 (2014. július 13.)
35. EU-China Geographical Indications – "10 plus 10" project is now complete (Európai Unió, 2012) http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1297_en.htm?locale=FR (2014. október 13.)
36. Geographical indications and TRIPs: 10 Years Later... A roadmap for EU GI holders to get protection in other WTO Members. (Európai Unió, 2007)
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2007/june/tradoc_135088.pdf (2014. július 12.)
37. Guide to Trade Mark Protection in China (China IPR SME Helpdesk, 2013)
http://www.china-iprhelpdesk.eu/docs/publications/China_IPR_Guide-Guide_to_Trade_Mark_Protection_in_China_EN-2013.pdf (2014. szeptember 21.)
38. IP-related Multilateral Treaties: Contracting Parties/Signatories: Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS Agreement) (Total Contracting Parties: 160). (WIPO)
http://www.wipo.int/wipolex/en/other_treaties/parties.jsp?treaty_id=231&group_id=22 (2014. július 13.)
39. Summary of the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks (1891) and the Protocol Relating to that Agreement (1989). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/registration/madrid/summary_madrid.html (2014. október 22.)

40. Summary of the Nice Agreement Concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks (1957). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/classification/nice/summary_nice.html (2014. október 22.)
41. Summary of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html (2014. október 22.)
42. Védjegy osztályozás: Nizzai Osztályozás. (SZTNH)
http://www.sztnh.gov.hu/vedjegy/vedj_osztalyozas.html (2014. október 22.)
43. Summary of the Singapore Treaty on the Law of Trademarks (2006). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ip/singapore/summary_singapore.html (2014. október 22.)
44. Summary of the Trademark Law Treaty (TLT) (1994). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ip/tlt/summary_tlt.html (2014. október 22.)
45. Védjegy: Nemzetközi úton: Nemzetközi jogszabályok. (SZTNH)
http://www.sztnh.gov.hu/vedjegy/nemzetkozi_ut/jogforras_vedj.html (2014. október 26.)
46. WIPO-Administered Treaties: Contracting Parties: Nice Agreement (Total Contracting Parties: 84). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=12 (2014. július 13.)
47. WIPO-Administered Treaties: Contracting Parties/Signatories: Paris Convention (Total Contracting Parties: 176). (WIPO)
http://www.wipo.int/wipolex/en/wipo_treaties/parties.jsp?treaty_id=2&group_id=1 (2014. október 13.)
48. WIPO-Administered Treaties: Contracting Parties: Singapore Treaty (Total Contracting Parties: 38). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=30 (2014. július 13.)
49. WIPO-Administered Treaties: Contracting Parties: Trademark Law Treaty (Total Contracting Parties: 53). (WIPO)
http://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=5 (2014. július 13.)
50. Trademark Office of State Administration For Industry and Commerce of the PRC, Védjegy keresés: Herend,
http://sbcx.saic.gov.cn:9080/tmois/wszhcx_getLikeCondition.xhtml?tmName=HEREND&intCls=&paiType=0 (2014. október 18.)

51. Trademark Office of State Administration For Industry and Commerce of the PRC,
Védjegy keresés: Tokaj,
http://sbcx.saic.gov.cn:9080/tmois/wszhcx_pageZhcxMain.xhtml?type=tm&intcls=&tmName=Tokaj&tmFlag=0&paiType=0 (2014. július 16.)
52. Trademark Office of State Administration For Industry and Commerce of the PRC,
Védjegy keresés: 托卡伊 (Tokaj egyszerűsített kínai fordítása),
http://sbcx.saic.gov.cn:9080/tmois/wszhcx_pageZhcxMain.xhtml?type=tm&intcls=&tmName=%25E6%2589%2598%25E5%258D%25A1%25E4%25BC%258A&tmFlag=0&paiType=0 (2014. július 16.)